

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld 40 kr.

V administraciji prejemam velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljam velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravnništvo iz ekspedicijskega v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven tedaj in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-števil. 74.

Štev. 125.

V Ljubljani, v soboto 4. junija 1898.

Letnik XXVI.

Ob smrti uri državne zbornice.

Državna zbornica je bolna, hudo bolna. Vsi, ki ji prihajajo v obližje, zmigavajo z rameni, velič: »Ne bo dolgo.« Vsi — brez izjeme: ne samo tisti, ki hrepené po njenem zadnjem dihljeju, marveč tudi njeni prijatelji. Jezikovnih naredeb vročnici se je pridružila zadnje dni še graška bolezen. Spravilo jo bo; ni ji pomagati. Kmalu poleže v grob.

Nam Slovencem ni žalovati za-njo. Ni nam ne v peto, ne v šesto, kamo li teta ali mati. — Najlozje bi ji rekli državna reva, ki jo morajo rediti vsi avstrijski narodi, tudi mi. Nam ni več in s Schopenhauerjem ji lahko pripravljamo nagrobnik: Obit anus; abit onus. Za takim se ne joka.

Mlada je sicer po letih, v istini pa brez moči — zgrbana, shuljena starka. Zato ne more premagati bolezni. Njena oslabela natora je vzrok bližnjemu koncu.

Ta oslabelelost ima žalostno zgodovino, — ne pretrgano vrsto grehov političnega življenja. In žal, da smo pri njih tudi sami prizadeti. Ko razmišljamo te grehe, pač ne nameravamo metati kamenja na može, ki so svoj čas stali v ospredju. Iz učinkov nam je lahko razbirati vzroke. Njim, ki so vprizarjali vzroke, pa je bilo to težko in brez dvojbe niso nameravali sedanjih učinkov. — Da segamo v prošlost, nas sili le nejasna bodočnost. Iz prošlih grehov naj se učimo, česa ne smemo in kaj moramo.

Od l. 1879 je bila večina državnega zbora protiliberalna. Dejali so ji konservativna; načeloval ji je grof Hohenwart. Tedaj bi se bila imela pričeti bitka med nemškim centralizmom in narodno, stanovsko in deželno avtonomijo. Pa se ni!

Do danes bi se bila že zmagoslavno končala.

Sedaj smo pa na slabšem, nego smo bili tedaj; kar se tiče ustavnega življenja, na slabšem, nego sploh kedaj. Taaffe je vladal, ne pa večina. — Njena načela so dejanski spala in breznačelno hlapčevanje se je pričelo in z vso vmeno nadaljevalo do konca.

Taka večina, ki se ne zaveda svojih načelnih dolžnosti, trosi kali ustavnega razpada. In ni se jih zavedala imenovana večina. Z veselim, brzim korakom je stopicala za nemško-liberalnimi predniki. Nemški centralizem se je nadaljeval do pičice kopiran po prejšnjih liberalnih večinah. Koder se je hotela kje ustaviti noga, pa je padla drobtina z vladne mize in šlo je. V tem oziru ne zadeva glavni očitak pepeluške sirote Jerice vseh većin in vseh vlad — nas južnih Slovanov, pač pa Staročeh in Poljake. Zato so padli in prav je, da so. V kolikor so njihovi nasledniki na tisti poti, jih čaka tudi ta usoda. Vlada je imela »luogo di traffico« in za službo centralizmu se je plačevalo z raznimi imenovanji, odloki, naredbami. Od slučaja do slučaja se je umetno tešil politički glad, a le na videz. Vlada in večina sta bili dejanski brez načel: vlada, ker ni hotela, večina, ker menda ni znala.

Kako bi se bile lahko strle liberalne centralistiške vezi s telesa katoliške cerkve! Namestu tega se je pa s tako zvano uredbo kongruie pritiskil nov pečat na stare krivice, saj se je s tem le potrdilo načelo, da ne pozna naša država samostojnega, v bistvu in upravi določenega cerkvenega organizma. — Kako blizu je bila že rešitev šolskega vprašanja! — Kako lahko bi se bila tedaj ugnala laška nestrpnost, udušilo nemško samosilje, sploh ozdravile narodne rane slovanskih rodov! S koliko večjo silo, nego sedaj, bi se bila mogla ovirati mažarska nadutost! Koliko več bi se bilo dalo storiti v socialno-politiškem oziru v korist delavskih stanov!

Treba bi bilo samo vladati v proti nemško centralistiškem in v krščanskem duhu, kar je bilo popolnoma mogoče in kakor se nam sedaj zdi, skoro neizogibno. Pa se ni! Es wär' zu schön gewesen, es hatt' nicht sollen sein.

Večina se ni oddaljevala od nemškega liberalstva in centralizma, marveč se mu je zblíževala in konečno mu je padla v naročje. To so bili žalostni časi. Taaffe je videl, da ga pokoplje njegova in večine breznačelnost. Poskusil je zadnje sredstvo: predložil je svojo volivno preosnovo. Ž njo bi bil dosegel to, česar večina ni znala: uničil bi bil do dobra nemški liberalni centralizem. A takrat se je bilo že predaleč zašlo. Strah pred ljudstvom, pred demokratskimi silami, je zvezal — koalicio. Taaffe je padel. Vstala pa ni niti konservativna ideja, niti zbornica, niti država, pač pa nemški narodni in brezverski socialni radikalizem. Sile, ki bi se bile mogle in morale vtrjevati v krepkem vodivnem delu, so v breznačelnem mešetarstvu oslabele, so se okrnile in vlani se je rodila pokveka, — ta državna zbornica, ki sedaj umira.

Nemški centralizem, ki bi bil že lahko prekopan, pa stopa na površje z vsemi svojimi zahtevami, med katerimi je prva in najznačilnejša: nemški državni jezik. In v tem času se čuje v zbornici s slovenske strani glas, ki govori o prvenstvu tega jezika! Fin de siècle!

Že, ko se je osnovala večina sedanji državni zbornici, se je jasno videlo, da ne pride nikamer, nego v najugodnejšem slučaju za vladno deklo. Močnejše stranke so si zašepetale na uho: »avtonomija dežel« — tako tiho, da jih Badeni še slišal ni, podale so si roko in južni Slovenci z rusinskimi brati v zvezi so morali ž njimi. O narodni avtonomiji, o kakem demokratskem načelu ni bilo niti besede, o tem, kako bi se dobila vlada v roke, ki bi uveljavila vsaj to, kar se je name-

LISTEK.

Dva modrijana.

Nekako dobro de človeku, videčemu, kako se vsi vprek trudijo, da ohranijo ljudstvu vero. Nihče, bodisi socialni demokrat, bodisi liberalce, neče se dotikati vere ljudstva. To trditev beremo po liberalnih in socialističnih časnikih. Ne, vere nečejo zadeti ti gospodje, samo proti njim lete njihove pušice in kroglice, kateri vero oznanujejo, proti duhovnom. Vprašati se torej moramo, kedo naj nam pa potem oznanuje vero, ako je duhovni ne smejo; morda oni gospodje, kateri jim hočejo odrekati to pravico?

Ali so nam že ti gospodje kedaj povedali, kako umevajo pojem vere? Dosedaj vsaj v naših slovenskih liberalnih in socialističnih spisih takega pojasnila ni bilo čitati. Pač! Zadnja številka socialno-demokratske »Svobode« pojasnjuje v listku pojem vere.

Dotični pisec na dolgo in široko razpravlja, da socialna demokracija ni sovražna veri. Potem pa nam poda to-le res seveda samo sodrugom

jasno in tudi samo njim vseskozi zadostujočo razlago vere: »Mi posedujemo splošno vero, katere vrhunec je ta: vsakomur dati pravico in nadvlado človeka nad sobratom kot nenravno in krivično zatreti«.

Iz teh besed se ne vidi čisto nič drugzega, kakor dejstvo, da socialna demokracija ne pozna in neče poznati pozitivne vere.

Pa niti te svoje »vere« ne izpolnuje socialna demokracija. Samo tisti je socialnim demokratom veren, kedor hoče »vsakomur dati pravico in nadvlado človeka nad sobratom zatreti«. Socialna demokracija pa skuša z vso silo svojim nazorom pomoči do zmage, materijelno in duševno hoče vladati človeštvu, podjarmiti hoče torej tisti ne mali del človeštva, kateri ne priseza na njen prapor. Jasno je torej, da socialna demokracija neče dati vsakomur pravice, ker hoče zatreti nasprotnike, da nadalje neče zatreti nadvlade človeka nad sobratom, temuč ji dati samo drugo podobo, to namreč, da bode vladala sama, drugi pa da ji bodo slušni. Socialna demokracija torej niti sama ne izpolnuje tistih načel, katere proglašča kot svojo »vero«, koliko manj ji mora biti torej šele do vere drugih.

Toda preglejmo socialistično »vero« malo natančneje. Dotični listkar namreč nadaljuje: »Vero«, čisto duševno prepričanje, kot nebeško iskro v tolaženje in blaženje vsakomur v srce vsejano, zvezali so nekaterniki z nadnaravnim »verovanjem«.

Iz tega strašanskega galimatije je samo toliko razvidno, da je vera v nadnaravno listkarju zelo sitna in skrajno neljuba. Toda mož gre še korak dalje in piše doslovno: »Vse, kar je nadnaravno, nesmiselno, blodnje, postalo je splošno in našlo je svoj največji razvoj v krščanstvu«. Ta pisava kaže, da mož nima pojma o nadnaravnem, da nima pojma o krščanstvu, da je njegova »vera« goli materijalizem, da torej njemu in njegovim sodrugom vera nikakor ni privatna stvar, da marveč sovražijo vsako pozitivno vero. Kaže pa ta pisava tudi, da jih ni bolj nestrpnih ljudi od materijalistov. Materijalist ne pozna dokazov, samo z »nesmiselno, blodnje« in enakimi psovskami hoče uničiti nasprotnika.

Kakor je »Svobodin« listkar pokazal svojo temeljito nevednost na polju metafizike, tako tudi ne skriva ravno tako velicega neznanja na polju zgodovine. Piše: »Ko je Rimljanstvo podleglo,

ravalo, še manj. Južni Sloveni in Rusini še na vrsto niso prišli, da bi razkrili vso neznosno revščino svojih rodov.

Ko so se ogledavali možje v večini med seboj, ko so videli, kako med Poljaki Madejski-Rutowski-Levickijeva liberalna skupina zametajoč vsako slovansko mišljenje vedno sili k nemškim liberalcem, kako nemške konservativce hujskanje vedno bolj vleče v »deutsche Gemeinbürgschaft«, ko se je uvidevalo, kolik prepad je med zahtevavci deželne avtonomije in med južnimi Sloveni in Rusini, ki bi bili po nji po večini izročeni svojim sovražnikom na milost in nemilost, se je kmalu spoznalo, da lep sedanje večine ni trden. Zdelo se je, da se je vsem posamnim strankam bral z lica skrivni dvom: V ti zvezi naj bi prišli do svojih zahtev?

Tudi to slabost so zakrivali prejšnji grehi. Kaj naj pa sedaj zahtevamo od svojih poslancev? Mi sodimo, da nič. Skupaj so in to je dobro; storiti ne morejo ničesar, škodovati tudi ne. A za bodočnost, ko se ozovejo nove volitve, dajmo svojim zastopnikom na pot tista načela, h katerim nas s silo naganja čas, v katerem živimo, in propad, ki nam žuga.

Treba se bo oprijeti dveh idej, ki sta doslej nekako dremali v našem osrčju. Glasita se: Politiška zveza Slovencev s Hrvati namestu katoliške vere in demokracije. Drugače nam ni rešitve! Ljudstvu — političko moč! v tem načelu je tudi Avstriji jedini spas, kakor ji je tudi v jedino uresničeni zvezi Slovencev s Hrvati zagotovljen jug in upravičen nujno potreben razvoj na Balkanu.

Hic Rhodus za skupno delo vsem Slovincem! Pripravljajmo vsi doma v organizacijah ljudstvo politički in gospodarski! Naši zastopniki pa naj v zakonodajnih zborih z odkritim vizirjem prično ustavni boj za ti dve jedino rešivni ideji! Ob mrtvaški postelji sedanje zbornice, ko se ji že oglašajo smrtni zvonček, naj nam zazori v teh velikih idejah novo življenje!

Če se v vzajemni ljubezni oživimo ob njih in složno krenemo na delo, zmagamo v njih, bodi ali ne bodi državna zbornica! Dr. K.

Državni zbor.

Dunaj, 3. junija.

Bliža se konec. Obrisi politične konstelacije vzdigajo se iz megle občne zmešnjave in neodločnosti. Nemške stranke dobile so v graški aferi nov povod obstrukciji. S tem vlada računa in se pripravlja za začasni absolutizem. Te dni je namreč predložila več zakonskih načrtov, o katerih smemo trditi, da so prijazni ljudskim zahtevam in željam. Vlada hoče imeti proste roke, češ: imeli ste časa, da se razgovorite o jezikovnem vprašanju; predložila sem vam več načrtov, katere ste sami zahtevali; toda trčili ste čas, rešili in storili niste ničesar, torej hodite domov in jaz si pomagam, kakor vem in znam.

Žalostno, a resnica. To vsakdo uvidi, da je sedanja jezikovna debata le milejša sredstvo nemške

obstrukcije. Nemški govorniki so že v zadregi, kaj naj še povedo v zagovor svojih zahtev. Zato se prihodnji teden, v torek ali sredo odloči, ali državni zbor še ostane skupaj ali ga vlada pošlje domov. Levičarji danes sklicujejo vse svoje člane k seji v ponedeljek. Isto stori desnica. Debata se mora namreč končati, kar pa hočejo levičarji na vsak način zabraniti. In pri tej priliki se mora tudi odločiti, ali je desnica še jedina in ali ima večino v zbornici.

Stvar je tako zavožena, da se pesimizem vedno bolj širi in ukoreninjuje. Opozicija ne more iz zagate, desnica ne more naprej. Parlamentarni stroj se še giblje, a kmalu mu poide gonilna moč.

Današnja seja je bila naravnost dolgočasna. Začetkom seje vpraša poljski poslanec dr. Milewski predsednika, ali hoče seje tako uravnati, da pridejo na vrsto razne nerešene predloge. Predsednik dr. Fuchs mu odgovori, da se hoče o tem dogovoriti z načelniki raznih klubov.

Prvi govornik dr. Kronawetter šiba absolutizem, a tudi nemško-liberalno stranko, ki je avstrijsko ustavo vedno tolmačila in izvajala v svojo korist, jednostransko proti nemškim narodom. Kronawetter je sicer znan šušmar, a danes je povedal marsikatero resnično in pravično. Izrekel se je za jezikovni odsek, ki naj reši načelna vprašanja glede varstva narodnosti in jezika.

Za njim je dr. Schücker premleval prazno slamo o zatiranju nemškega naroda, češki nestrpnosti in »naravnih« predpravica nemškega naroda. Čital je neke podatke, s katerimi je skušal dokazati, da Nemci v Avstriji plačajo več davka, nego vsi ostali narodi. Iz tega je izvajal pravico germanizacije v svrhu nemške hegemonije. Mož menda sam svojih trditev in zahtev ne smatra resnimi.

Bukovinski žid Tittinger govori v spravnem smislu, dr. Pfersche polemizuje s Čehi ter navaja razne časniške čenče.

Socijalni demokrat Steiner je od besede do besede prečital češki govor, v katerem je napadal vse in želel na vislice, kar ni v soc.-demokratskem taboru.

Mej tem je bila ura štiri, podpredsednik dr. Ferjančič pretrga debato ter naznani, da bode prihodnja seja v ponedeljek. Pred sklepom seje pa vpraša dr. Gross, kaj dela odsek glede zatožbe grofa Badenija in kaj misli predsedstvo ukreniti, da se izvoli novo državno sodišče, ker je sedanjemu potekla funkcijska doba že dne 21. maja.

Na prvo vprašanje odgovori načelnik obtožbenega odseka, grof Palffy, da odsek od 6. maja mej počitnicami pač ni zboroval, a da poročevalec dr. Dyk danes ali jutri dovrši svoje poročilo.

Na drugo vprašanje odgovori podpredsednik dr. Ferjančič, da predsedstvo potrebno ukrene.

No, Wolf mora imeti zadnjo besedo. Vpraša namreč, kaj je predsedstvo zvedelo od ministerskega predsednika glede graške afere; ali in kdaj odgovori grof Thun na dotično interpelacijo.

Da pa »Svobodin« listkar ni osamljen, prišlo mu je na pomoč znani »Rodoljubov« dolbenjski člankar, kateri piše v zadnji »Rodoljubovi« številki v svojem poznatem bombastičnem slogu: »Veleposestvo, fabriški bogataši in veliki trgovci, cerkvena bogatija in duhovenstvo raznih cerkva sedi v kočiji, glad malih kmetij, glad fabričnih delavcev in rokodelcev na kozlu in pri štangi vsi ti milijoni: delavci, rokodelci, mali kmetje.« Kje cerkev baje izkorišča dozdevno bogastvo, da zatira uboge, tega nam mož seveda ne pové, ker ne more. Duhovnov-bogatinov tam po hribovskih vaseh z velikansko kongruo, ali onih mej divjaki v Afriki, Aziji, Avstraliji delujočih, ali celo onih na zemeljskem blagu prestrašeno bogatih, ki strežejo bolnim in gobavim, vseh teh ti možje ne vidijo, ker nečejo.

Mi pravimo samo, da so tudi nekatere ideje mogočne, v lepih kočijah, druge pa lazijo po blatu in prahu. Ideje »Rodoljubovega« in »Svobodinega« pisca ne spadajo v prvo vrsto, pa tudi v drugo ne, ker niti lezti ne morejo, kajti so popolnoma hrome in tako obrabljene, da se zbok slabosti niti ganiti ne morejo. Mi jih zabeležujemo samo, da bralci vidijo, kake izrastke včasih poganja človeški duh.

Dr. Ferjančič graja najprvo Wolfa radi surovih psov, a dostavi, da naj na njegovo vprašanje odgovori predsednik dr. Fuchs. (Občen smeh, celo Wolf se smeje, dasi jo je dobil po nosu.)

V ponedeljek bode grof Thun odgovoril na interpelacijo glede dogodkov v Gradcu. Levičarji bodo zahtevali debato o ministrovem odgovoru, toda desnica mora kot jeden mož glasovati proti levičarski zahtevi. Ako desnica v ponedeljek ostane v manjšini, pošlje vlada državni zbor takoj domov. To sem ravnokar zvedel iz najverodostojnejšega vira. Grofu Thunu je na tem, da se zavrne levičarska predrznost.

Proti svinjski kugi.

Posl. Povše je s tovariši vložil danes nastopni predlog:

Mnogim škodam, vsled katerih trpi naše kmetijstvo, se je pridružila pred blizo 4 leti svinjska kuga, katero so iz sosednjega Hrvatskega zanesli v naše južne pokrajine vzlasti na Kranjsko in Štajersko. Začetkom malo poznana in neopazovana razširjala se je hitro po vseh okrajih ter povzročila veliko škodo, posebe še pri onih kmetovalcih, katerim je trtna uš uničila zadnji vir dohodkov.

Ker je to bolezen težko omejiti, ter je tudi uvedene veterinarne-policijske naredbe ne morejo zabraniti in ker je ta bolezen posebno lahko nalezljiva, zato ne zadostujejo več v odvrnitev te bolezni navadne veterinarne policijske naredbe.

Ker pa je svinjereja v južnih kronovinah bistven del kmetijskih dohodkov, ki se zelo oškodujejo s svinjsko kugo, zato menijo podpisani, da je v korist kmetijstva potrebno v varstvo svinjereje izdati jednake naredbe, kakor jih je izdala državna uprava za uničenje živinske kuge, ki so se skazale izvrstne, ker je sedaj živinoreja prosta teh bolezni, ki so se omejevale s tem, da se je takoj ubila vsaka sumnjiva žival.

Da se reši tudi svinjereja, v kateri se hranijo milijoni goldinarjev narodnega gospodarstva, stavimo podpisani nastopni predlog:

Vlada se pozivlja predložiti načrt zakona, po katerem se vničujejo vsled svinjske kuge obolele ali te bolezni sumljive živali ter da država vrednost pobite živali gospodarju povrne.

Shod v Gorjah.

(Izv. poročilo.)

Shod za shodom se vrši; zdaj tu, zdaj tam. Ali jih ni preveč, ali se jih ne bodo ljudje navešali? — Ne! Še premalo jih je! Zakaj ljudje imajo vedno več zanimanja in veselja za shode, kjer osebno vidijo in slišijo možé, kateri se žrtvujejo za narod, kateri delajo zanj — vedno bolj si želi ljudstvo poduka, kakoršen se mu ponuja na javnih shodih. — To se je pokazalo ob zadnjem shodu v Gorjah na binkoštni ponedeljek. Prišlo je namreč zelo veliko ljudstva — možakov menda kakih 400 — in slišalo se je tudi, da bi v sosednjih župnijah prav tako radi imeli shod.

Gorjanski shod je imel poseben namen, namreč, da bi se pojasnila potreba in korist kmetijskih zadrug, kar sta storila gg. govornika Evgen Lampé in J. Stanovnik, poslovodja kmetske zadruge v Horjulu.

Poleg tega se je seveda govorilo tudi o nedelovanju državnega zbora, o popustljivosti sedanje vlade, ki vse dopušča zaradi petdesetletnice presvitlega cesarja, in o pogodbi z Ogersko. Po domače in šaljivo je vse to razložil g. drž. poslanec Pogačnik. Opozarjal je posebno na to, kako malo pravice imajo Ogri do naših krajcarjev, ker nam je bila Ogerska zadnja desetletja vedno sovražna in ker so celo tujci morali pomagati, da so se pomirili uporni Ogri. Sklenil je z željo, naj bi na Dunaju pustili, da bi vsaka dežela sama za-se, po svojih potrebah in razmerah gospodarila — torej da bi dosegle dežele samoupravo.

G. deželni poslanec Ažman je poročal o svojem delovanju v deželnem zboru, o svojem predlogu, da bi se petdesetletnica našega presvitlega cesarja na koristen način poslavila z ustanovami za revne učence, dalje o svojem predlogu, da bi smel jeden voznik voziti z dvema vozovoma; poročal je o predlogu excel. barona Schwegla, da bi se ustanovila na Gorenjskem kmetijska šola, primerna potrebam gorenjskega kmeta, in je utemeljeval ta predlog. Pojasnil je seveda tudi

prišlo je slednje (t. j. krščanstvo) k popolni vladi in narodi, svobodni krvavega tiranstva, prenašali so voljno jarem, ki je duh in telo tlačil. Dolgo, dolgo trajala je globoka duševna noč.

Da je krščanstvo osvobodilo človeštvo telesne sužnosti, da je baš krščanstvo vzdignilo vedo in umetnost na svitlo višine, o tem se niti ne sanja »Svobodinemu« listkarju.

Seveda dandanes tudi ljudje gostobesedno in z napetolično ošabnostjo sodijo o stvarih, katerih se niso nikoli učili. To je nekak znak našega časa. Mož, kateri tava, kakor »Svobodin« listkar po črni duševni temi, sodi o krščanstvu! Mi mu samo svetujemo, da naj, če že družega ne, vsaj nekaj resnih zgodovinskih del vzame v roko, mesto socijalističnih »poljudnih« brošur, potem se morda malo zjasni v njegovi glavi.

Koncem svojega listka prileze »Svobodin« pisac s staro, tisočkrat ovrženo trditvijo na svitlo, da so posestniki denarnega žaklja sklenili zvezo s služabniki cerkve, da utrdé vlado posedujočih nad reveži.« To obrabljeno agitacijsko sredstvo diši po česnju židovskih voditeljev socijalne demokracije, kateri so si to frazo izmislili samo zato, da bi oči ljudstva obrnili od židovskih milijonarjev.

stanje bohinjske železnice in je pripomnil, da se-
daj ni veliko upanja, da bi stekel železni konj
skozi lepi Bohinj. Slednjič je poročal tudi o do-
seženi spravi obeh slovenskih strank.

Vprašanje, kaj so socialni demokratje, po-
jasnil je kratko g. Matija Mrak. — Oziral se je
vzlasti na to, da bodo socialni demokratje tudi
družine raztrgali ter da bodo ločili otroka od
očeta in matere in mu bodo kmalu po rojstvu
dali za mačeho državo!! Iztrgali jih bodo mate-
ram iz naročja ter jih bodo vse skupaj po s v o j e
vzgojevali v državnih hišah!

Poštenega moža dolžnost je, da zavrača so-
cjalne demokrate in da se jih ogiblje, zakaj
gorjé, katero bi prinesla socialno demokratična
država med ljudstvo, bilo bi velikansko! Sploh
pa, predno bi se samo ustanovila ta država, mo-
rala bi morebiti nekaj let na svetu gospodariti
nož in puška, morali bi preteči potoki človeške
krvi! — Ali naj se torej kmet uda v svojo rev-
ščino, ker mu nikakor ne kaže bratiti se s social-
nimi demokrati? Ali naj potrpežljivo gleda, kako
ga potiskajo z zemlje, na kateri je bil rojen?

Tega pa spet ne! Ampak pomaga naj si, in
sicer hitro pomaga, da ne bo prepozno! Pomoč
se mu pa ponuja v kmetijskih društvi, kmetijskih
zadrugah. Kmetje, ki so zvezani v zadrugo, lahko
v svoj žep napeljejo dobiček, ki ga
imajo sedaj bogatini od kmetovalca. Jeden sam
poljedelec si seveda ne more kdove kaj poma-
gati. Če se pa zjedinijo v zadrugo, odprta so jim
vsa tista pota, ki so odprta bogatašu, in
lahko se merijo tudi z denarnimi mogotci. Zato
so pa tudi bogatini — kapitalisti zagrizeni so-
vražniki kmetijskih zadrug in jih povsodi po strani
gledajo.

Zadruga kupuje na debelo za svoje ude; zbira
njihove pridelke in jih kolikor mogoče drago proda.
Pri prodaji kmetijskih domov pazi kmetско društvo,
da se dom ne proda pod nič kakemu mogočnjaku,
proti kateremu si nobeden še dražiti ne upa pri
prodaji, ampak zadruga kupi dom in ga proda,
če je le mogoče, sorodnikom obubožanega gospo-
darja nazaj. Zadruga napeljuje ude, da po zimi
izdelujejo orodja, ki jih od njih pokupi itd. Sploh
na različne načine skuša zadruga pridobiti dobiček
in pošten zaslužek kmetovalcu.

Mnogo se je o zadrugah govorilo na shodu v
Gorjah. Splošno je govoril o tem gospod Evgen
Lampé, podrobno pa gospod J. Stanovnik, ki vodi
kmetско zadrugo v Horjulu. Gospod Stanovnik
je pripovedoval, kako so v Horjulu ustanovili
kmetско zadrugo, kako so premagali ovire na-
sprotnikov, in koliko dobrega je storila ondotna
zadruga v tem kratkem času, odkar obstaja.
Skoro verjeti niso hoteli moške, ko jim je govor-
nik povedal, koliko dobička so imeli koj prvo leto.
Samo s poročilom o svoji zadrugi jih je popol-
noma pridobil za to stvar, in glasno so izražali
željo, da bi se tudi v gorjanski občini ustanovila
kmetška zadruga.

Izmed zanimivosti, ki jih je gosp. Stanovnik
povedal iz svoje skušnje, omenjamo samo jedno.
Med stvarmi, ki jih je horjulska zadruga na de-
belo kupila za svoje ude, je tudi koruza. Lansko
esen so se udje zadruge pogovorili, koliko bo
pač treba kupiti koruze po zimi in na spomlad.
Zračunali so, da gotovo tri vagone. Kupili so je
torej tri vagone takoj v jeseni, ko je bila nizka
cena. Nekateri so se jim smejali, ko so videli, da
vozijo v Horjul koruzo voz za vozom. Norčevali
so se, češ, kaj bode ž njo. Ko se je pa zima
bližala koncu, se ni nobeden več norčeval. Zakaj
takrat je bilo v Ljubljani 100 klgr. koruze 2 gld.
dražje, kakor v horjulski zadrugi! Ko bi ne bilo
zadruge, morali bi bili celo v Ljubljano po-njo,
imeli bi bili trud in strošek, pa še 2 gld. dražje
bi jo bili plačali.

Iz takih in podobnih dogodkov se razvidi, da
je zadruga res velikanskega pomena za kmeto-
valca. Z zadrugami bi se seveda lahko spojile tudi
zavarovalnice za živino, o katerih je na gorjan-
skem shodu obširno razpravljaj gospod državni
poslanec Pogačnik. Zadruga bi bila sploh mati
našega kmeta.

Kolike koristi so slednjič zadruge tudi glede
na lepo krščansko življenje! Koliko lahko stori
zadruga proti nesrečnemu žganju! Koliko prepirov
se poravna v zadrugi brez advokata in brez
stroškov!

Torej v duševnem in telesnem oziru je za-
druga velika dobrota za kmeta. Ne pri socialnih
demokrati, ampak v zadrugah najde kmet reši-
tev. Bog daj samo to, da bi se slovenski kmetje
predolgo ne obotavljali, ampak da bi se hitro in
krepko poprijeli zadrug! N. J.

P. S. Pri shodu zbrani gorenjski moške so na
predlog predsedn. g. Vurnika brzojavno sporočili
izraz svojega globokega spoštovanja, neomahljive
udanosti in sinovske ljubezni novemu knezoškofu
dr. Jegliču, ki je tudi brzojavno poslal shodu svoj
višjepastirski pozdrav in blagoslov.

Hrvatsko vprašanje v dele- gacijah.

Pri razpravi o naši zunanji politiki glede
Balkana ni spregovoril v delegacijah nobeden hr-
vatski poslanec o važnosti Hrvatske ravno glede
te politike, če tudi sedi v delegacijah sedem Hr-
vatov. Da niso hrvatski delegati v ogersko - hr-
vatski delegaciji omenili Hrvatske z nobeno be-
sedo, temu se nam ni treba čuditi, saj vemo, h
katerej stranki pripadajo ti zastopniki. Kako bi
oni čuvali ugled Hrvatske v delegacijah, ko no-
čejo zanj vedeti niti v hrvatskem saboru, nego
prepuščajo vso usodo svoje domovine našim lju-
bim (!) mažarskim zaveznikom, da postopajo ž
njo, kakor jih je volja.

Čudimo se pa dalmatinskemu zastopniku, da
je letos molčal o hrvatskem vprašanju v avstrij-
ske delegaciji. Nam se zdi, da to ni umestno;
taka vprašanja je treba neprenehoma vzdržati na
površju dnevne politike, kajti slednjič se bodo
moral vendar le tudi merodajni krogi ž njim
sprijazniti, če bodo hoteli uspešno napredovati v
označenej balkanski politiki. Ni res in nikdar ne
more biti resnično, da so pozvani Mažari za raz-
rešitev balkanske zagonetke. Vsa ogerska zgodo-
vina in tudi sedanja politika mažarska glede Bal-
kana dokazuje, da Mažari niso bili in tudi zdaj
niso simpatični mažarskim narodom. Da se vzdržé
na površju, delajo združbe med balkanskimi dr-
žavami, kar nam je najboljši dokaz zadnja vojska
med Srbi in Bolgari. V Srbiji podpirajo vedno
nenarodno srbsko politiko, katere glavni zastop-
nik je razkralj Milan, ki je dovel Srbijo že na
rob propasti.

Toda s spletkarstvom se ne da doseči trajen
vspan in Mažari ga tudi ne bodo nikdar dosegli,
kajti oni ne privoščijo slobode drugim narodom,
kakoršno za-se neprenehoma zahtevajo, a s tem
odbijajo od sebe vse sosedne narode. Rumuni jih
ne trpé; v Srbiji jih prava narodna stranka pre-
zira, a v Bolgariji so izgubili ves svoj vpliv, v
Crnej gori ga pa niso še nikdar imeli.

Če misli kedaj naša monarhija imeti trajen
vspan v svoji balkanski politiki, potem je neob-
hodno potrebno, da se oslanja na Slované in ne
na Mažare, saj bi le to ravnanje bilo čisto na-
ravno, dočim je prvo nenaravno. V državi Avstro-
Ogerski so Slovani v večini. Balkanu sosedne
avstro-ogerske dežele so slovanske, kakor tudi
njihove sosedne države; Rusija, s katero mora
Avstro-Ogerska na Balkanu složno in sporazumno
ravnati, če hoče vspeti, je slovanska država.

Iz vsega tega sledi, da mora biti vendar le
naša zunanja politika na Balkanu navdahnjena s
slovanskim duhom, ne pa z nemško-mažarskim.
In kdo more biti najboljši posrednik pri tem poslu?
Pred vsem Hrvat, ki so prava in jedina vez z iz-
točnimi Slovani ter njim popolnoma sorodni.

Vrh tega so v kulturi najnaprednejši ter mo-
rejo biti jedini pravi širitelji slovanske prosvete
na Balkanu, a nikakor ne Mažari s svojo mažar-
ščino, katere nobeden ne razumi, a še manje z
njihovo kulturo, ki je slovanskej čisto protivna.
Treba je zategadelj Hrvatsko zediniti z Dalmacijo,
a potem tudi Bosno in Hercegovino ter tako osno-
vati skupino hrvatskih dežel, v katerih živi čez 5
milijonov samih Slovanov. S to skupino, h ka-
terej bi mogli pripadati tudi Slovenci, mogla bi naša
država uspešneje delovati v balkanski politiki,
nego je to bilo do zdaj. A da se to tudi izvede,
potrebno je o takih vprašanjih razpravljati na
merodavnih mestih.

Znamo dobro, da se protivijo z vso odloč-
nostjo slovanskemu uplivu i Nemci i Mažari, in
seveda tudi po tem takem merodajni krogi; toda
to slovanskih poslancev ne bi smelo plašiti, marveč
jih podvzati, da vztrajno delajo za omenjeno os-

novu, za katero bi gotovo bili zavzeti tudi Čehi
in Poljaki kot Slovani.

Slovani se sploh premalo brigamo ravno za
diplomacijo ter prepuščamo ta posel našim na-
sprotnikom. To se mora predrugačiti, pa nam je
prav žal, da ni nobeden slovanskih poslancev v
delegacijah omenil onih krivic, ki se gode Slo-
vanom v tem pogledu, kakor sem v »Slovencu«
razjasnil pred nedavnim. Ne molčimo, kadar se
nam godi krivica, nego zahtevajmo, da se z nami
ravna, kakor z drugimi državljani. Nemci in Ma-
žari niso boljši državljani od nas, in vendar uži-
vajo povsodi več pravice nego mi in hočejo, da
se ravnamo mi tudi po njihovih nazorih glede
zunanje politike.

Kam smo dospeli radi tega, vidi se najbolje
iz razprave glede naše mornarice. Mažari niso
za to, da se le-ta poveča in da se razširi naša
trgovina, to pa zato, ker ni vsa uprava v njiho-
vih rokah. Sicer hrepené po Jadranskem morju
ter so prekršili že državno nagodbo, samo da po-
stanejo gospodarji na morski obali. Oteli so Hrvat-
ske zastave na ladjah, samo da pokažejo svetu
samostalnost Ogerske. Z Avstrijo pa nočejo deliti
stroškov za brodovje, češ da ni treba naši trgo-
vini večjega obsega na morju. In tudi pri tem za
Hrvate tako važnem vprašanju se ni našel no-
beden hrvatski delegat, ki bi bil Mažarom raz-
jasnil, kako krivo ravna v tej zadevi ravno
glede Hrvatske. Kako znamenita je bila nekdanj
hrvatska pomorska trgovina ne samo po Jadrans-
kem morju, nego tudi daleč v tuje pomorske
kraje. — Zdaj tega seveda ni, ker je mažarska
uprava zatrla mnoga zasebna podjetja, ker ni da-
jala dosta podpore, kakor je bila dolžna. Z ma-
žarsko politiko je pokončana tudi hrvatska po-
morska trgovina, pa bi se bili morali že radi tega
hrvatski delegati vzprotiviti krivim nazorom ma-
žarske gospode glede naše mornarice.

Sicer pa tudi na jugu ne bode bolje, dokler
se ne uresničijo osnove, kakor sem jih zgoraj
omenil: kraljevina Hrvatska se mora zjediniti in
razširiti z Bosno in Hercegovino ter s slov. zem-
ljami v veliko slovansko skupino, po kateri se hode
moglo jedino pravo rešiti iztočno vprašanje naše
monarhije.

Politični pregled.

V Ljubljani, 4. junija.

Državnemu zboru je prorokoval neki
poljski list, kot smo omenili, prav kratko življenje
kajti trdil je, da ga vlada že danes razpusti ter
budgetni provizorij, sladkorni davek, preosnovno
uradniških plač in dr. izvrši naredbenim potom.
Pa še neka druga misel je te dni zagledala beli
dan. V »Pester Lloyd« pravi neki Poljak (?), da
bo njegova stranka ostavila državni zbor ter s tem
dosegla, da kriza, ki jo namerava vlada še zavlačevati,
tako nastopi. »Kurjer Lwowski«, toraj zopet poljski
vir, pa pravi, da vlada razpusti parlament in ga
nadomesti z novim, ki bo izvoljen po starem vo-
lilnem redu, po deželnih zbiorih. V to svrhu bodo
moral deželni zbiori ustanoviti peto skupino. —
Vsakdo uvidi, da so to sama ugibanja, kajti tudi
glede razpusta državnega zbora ni prav nikake
gotovosti, tem manj, ako se res prične s poseb-
nimi ali večernimi sejami, v katerih se bodo po-
kušale reševati nujne in pametne stvari.

Mejklci v državnem zboru. Kruta usoda
je zadela te dni razne, za blagor svojih volilcev
»vnete« državne poslance. Jedino sredstvo, katero
jih je dosedaj še vzdrževalo na površju in jim
ohranjevalo z velikim trudom priborjeni mandat,
jim je sedaj odvzeto. Živeli so ti matadorji à la
Wolf, Schönerer e tutti quanti le od raznih škan-
daloznih mejklicev, s katerimi se je navduševal
nemški svet za »zatirano« mater Germanijo ter
skoro sleherni dan dobival dokazov o neumorni
»delavnosti« svojih zastopnikov. To je bilo dosedaj
seveda kaj lahko mogoče, ker so se objavljali v
stenografičnem zapisniku vsi taki mejklici, iz ka-
terih se je na priliko razvidelo, da ima poslanec
Brzeznovsky rudeč nos, za katerega se je bati,
da vsled parlamentarnega delovanja postane višjev,
da ima Glückner dolga ušesa, Brzeznovsky pa že
predolga itd. Vsemu temu hode sedaj konec, kajti
predsedstvo zbornice je ukrenilo, da se v bodoče
v zapisnik ne vsprejemajo taki mejklici. To je res
hud udarec in dotični vrli zastopniki, ki so se od-
likovali s tovrstnim zastopstvom interesov svojih

volilcev, se po pravici boje za svoj mandat, ker ljudstvo ne bo ničesar več čulo o njihovem »uspešnem« delovanju.

Graški socijalni demokratje, ki so se pokazali vedno zveste zaveznike germanskih »heilovcev«, zoper pričakovanje ne pretakajo nobenih solz radi razpusta graškega mestnega zbora. To je razvidno iz uvodnika graškega socijalističnega glasila, v katerem se govori o razpustu graškega mestnega zbora, in potem nadaljuje: Silovito poseganje vlade v občinsko avtonomijo moramo sicer kar najodločneje obsojati, vendar pa delavstvo nima nikakega povoda preveč se jeziti nad tem vladnim korakom, ker vkljub nebroj obljubam od strani nemških nacionalcev ni imelo od te samouprave nikakih koristij. Graški mestni zastop se nikdar ni oziral na interese delavstva in vkljub opetovanim zatrdilom ni izvedel volilne preosnove. O ljubezni delavstva do obč. uprave se toraj niti govoriti ne more in toraj tudi ne more biti nikakega povoda za posebno vznemirjenje in demonstracije. — Graški socijalni demokratje, ki so doslej hodili roko v roki s častilci Votanovimi, toraj prav nič ne žalujejo za onimi, ki so jih le takrat rabili, ko se je šlo za mandate.

Razpor mej ogersko vlado in dunajskim nuncijem. Mažari menda komaj čakajo, kedaj se jim nudi primerna prilika, da morejo zrohneti nad papeževim nuncijem na Dunaju in pričeti z njim prepir. Tako so postopali s prejšnjim zastopnikom sv. Stolice, in tako delajo tudi s sedanjim. Povod jim je neki dalo imenovanje kanonika Voršaka pomožnim škofom in vikarijem škofa Strossmayerja, ki je znan, kakor pravijo Mažari, kot »panslavističen agitator«. Ministerski predsednik in naučni minister sta uročila krepek ugovor proti temu »samovoljnemu« koraku dunajske nunciature in zahtevata, da se imenovanje razveljavi. O »panslavističnih« nazorih biskupa Strossmayerja nam pač ni treba govoriti, saj je celemu svetu znano, zakaj ga v dno duše črtijo frimasonski Mažari, pač pa izraža vse veliko začudenje, da se Banffyjeva vlada vtika v zadeve, ki so strogo cerkvenega značaja.

Združenje Hrvatske z Dalmacijo. Ker se nahajajo baš sedaj dalmatinski delegatje v Budimpešti ter skušajo obrniti pozornost višjih krogov na vprašanje združenja Hrvatske z Dalmacijo, je čutil madžarsko-radikalni list »Budapesti Hirlep« potrebo, da spregovori, po svoje, o tem vprašanju. Najprvo meni list, da je tako združenje sploh nemogoče, a če bi bilo kedaj mogoče, je to le na podlagi ogersko-hrvatskega zakona. Tej misli da se tudi pridružujejo zmernejši Dalmatinci, kateri so baje izrazili željo, da bodi Dalmacija združena z Ogersko, ker ta stranka po pravici pričakuje le koristi za Dalmacijo od strani »mogočne Madžarske«. Hrvatski dalmatinski radikali pak so seveda drugih mislij in žele celo, da se pogodba mej Avstrijo in Ogersko ne obnovi, marveč da krene Avstrija na drugo pot in da seže po drugih sredstvih, potem pa da je možno združenje Hrvatske z Dalmacijo — brez Madžarske. Starčevićanci so skoro prepričani, da ne pride do obnovljenja pogodbe z Ogersko, tedaj pa da je tudi skrajni čas, da Hrvatje zahtevajo zedinjenje z Dalmacijo. Hrvatje da hočejo Dalmacijo za-se, Istro pa hočejo oteti iz rok iredente Avstriji — vse to pa brez volje Madžarske. V tem tiru gré »Budapesti Hirlep« dalje v svojih izvajanjih in še pravi k sklepu, da bi bilo združenje po nazorih teh radikalcev nespametno, ker le pod zaščito Madžarske bi hrvatsko-dalmatinsko združenje prineslo deželama procvit in blagoslov, in je povse nespametno, da hrvatski radikali ne priznavajo pravice do tega združenja ni Avstriji, ni Madžarski, marveč da ga hoté izvesti potom hrvatskega in dalmatinskega sabora. Nam se vidi, da »Budapesti radikalec« preglasno kriči, kje ga čevelj žuli. Kak blagoslov bi bil za Dalmacijo, ako bi se izvršilo nje združenje s Hrvatsko pod »zaščito močne Ogerske«, o tem le preočito govore do-brote, katere uživa danes Hrvatska pod žezlom žido-madžarske vlade. Niti ni treba povdarjati, da bi se ob takem združenju okoriščal le madžarski narodni fanatizem in pa židovski žep, hrvatski narod pa bi postal rob. V tem pogledu je le pritrditi radikalnim krogom jugoslovanskim, ki želé, da se pogodba z Ogersko ne obnovi, marveč da poda Avstrija roko svojim pravim prijateljem Jugoslovanom, —

preko ohole Madžarije in si ustvari v združenju Hrvatske z Dalmacijo trdnejo podlago državnemu obstanku, nego ga ima v pogodbi z Ogersko. Le v politični svobodi Jugoslovana nov je moč bodoče Avstrije, nikdar pa v zedinjenju z Madžari, Germani in Italijani, kateri že danes glasno zahtevajo nje poraz.

O tajni avstrijsko-ruski pogodbi nemško časopisje še ne molči. »Frankfurter Ztg.« vztraja trdovratno pri svoji prvotni trditvi, da namreč obstoji v resnici taka pogodba mej našo državo in Rusijo glede politike na Balkanu, kakor jo je objavila pred nekaj časom. Razni drugi listi seveda oporekajo temu najodločneje. »Berliner Tagblatt« objavlja dopis z Dunaja, v katerem se pobija trditev nekaterih krogov, da se je vsebina domnevane pogodbe naznanila v Berlinu. Ako bi bilo temu res tako, nadaljuje omenjeni list, in ako bi se bil nemški urad za zunanje zadeve obvestil, tedaj bi trozveza niti 24 ur ne obstojala več. Avstrijski interesi v trozvezi obstoje namreč v tem, da je Avstrija zavarovana proti napadom Rusije, ko bi pa obstojala zgoraj omenjena pogodba, bi Avstrija za vse čase izgubila to oporo in bi se ne mogla zanašati na pomoč Nemčije. Kakor se vidi, ta list najodločneje pobija vsako zvezo Avstrije z drugo državo, akoravno je ravno ta list malo poprej trdil, da bi taka pogodba prav nič ne škodila trozvezi.

O zadnjih volitvah na Francoskem pravi ravnokar objavljena statistika, da se je udeležilo volitev 7.455.000 mož ali 419.000 več kakor leta 1893. Od teh je bilo oddanih 3.005.000 za vladne republikance, 2.069.000 za radikalce vseh vrst, 858.000 za socijaliste, 788.000 za rallirance in 735.000 glasov za monarhiste. Skoro 6 milijon republikancev stoji nasproti le poldrugi milijon monarhistov, kar znači, da je Francija po svoji veliki večini še vedno republikanska.

Na Kreti se neki prav marljivo nadaljuje pomirjevalno delo. V smislu načrta, ki so ga postavili admirali, pomnoži se skupno vojaštvo zunanjih sil za 1200 mož in toraj vsaka izmej štirih velesil dopošlje na Kreto še 300 mož. Rusi bodo to svojo dolžnost izpolnili že tekom tega meseca ter pomnožili, oziroma zamenili dosedanje posadke z novimi močmi. Glede varnostne straže v Kaneji so tako ukrenili, da se v službi menjavajo vse velesile, in sicer tako, da oskrbujejo stražo tri dni v tednu Italijani, dva Francozi, po jeden dan pa Rusi in Angleži. V Retimnu skrb za javno varnost samo ruski vojaki. Promet mej obrežnimi mesti in notranjim otoka se vedno bolj razvija in velesile so mnenja, da se v najkrajšem času prebivalstvo obeh narodnosti popolno pomiri.

Slovstvo.

Otrok Marijin, pravilnik in obrednik za Marijine družbe. Priredil Frančišek Bleiweis, prednik Marijine družbe v Škofji Loki. Str. 151. Ta knjižica, drobna sicer, je važna za organizacijo mladine v verskem duhu. Kdo bi mogel danes še dvomiti, da je sedaj mladi rod izpostavljen večjim nevarnostim, nego v prošlih desetletjih? In že prej so spoznali dušni pastirji, da so potrebne za versko življenje družbe-bratovščine. Novi čas ima nove potrebe, nove težnje. In zato se sedaj ne zadovoljujemo več z navadnimi bratovščinami, ampak rabimo trdno in krepko organizovanih družb, katere se kot falange lahko postavijo v boj proti sovražnikom, ki več ne napadajo krščanstva posamič, ampak tudi v trdno sklenjenih društvenih falangah. Take organizovane čete so Marijine družbe. Niso nove, že l. 1584 so imele svoj začetek v Rimu, a sedaj se jih tem rajši oklepamo, čim bolj jih potrebujemo. Nova knjižica bo razširila prave nazore o Marijinih družbah.

Prvi del je »Pravilnik«, kateri podaje natančna pravila. Iz njega vidimo, kako umno sestavljen organizem je prava Marijina družba. Na čelu je prednik, volijo se voditelj, pomočniki, tajnik z namestnikom, svetovalci, pripravljalec novincev, oskrbnik, knjižničar, bolniški obiskovavec, zakristan, čitatelj, vratar, ki imajo svoje določene posle. Iz tega se vidi, da je Marijina družba več, nego navadna bratovščina, in se je treba pri snovanju tudi po tem ravnati. Dasi ni mogoče povsod vse natanko tako izpeljati, vendar se mora vsaka družba vzoru, ki ga podaje »Pravilnik«, vsaj kolikor možno približevati. Preskrbljeno je pa tudi

za potrebno prostost: Vsaka družba si sme postaviti še »Posebna pravila«, v katerih se vredi dotičnim razmeram primerno.

Drugi del je »Obrednik«, v katerem so zbrane družbene molitve. Zbori Marijinih družb imajo svoje obrede, za katere je potreba knjižice, da se jih vsi z razumom udeležujejo. Ta molitvenik pa je primeren tudi vsem častivcem Matere Božje. Posebno za pripravo za Marijino družbo bo dobro služil, ker bo vnel željo po tej lepi družbi.

Vsak del za-se (»Pravilnik« in »Obrednik« posebej) stane 40 kr., oba dela lično skupaj vezana v platno 70 kr. Oba dela v usnju z zlato obrezo staneta 1 gld. (Če se vzame več izvodov; na drobno velja iztis 5 kr. več.) Želimo, da bi trud gospoda pisatelja našel kmalu odmev v obilnem snovanju Marijinih družb!

E. L.

Tedenski koledar.

Nedelja, 5. junija: 1. pobink. Sv. Trojica, evang.: Meni je dana vsa oblast. Mat. 28. — Ponedeljek, 6. junija: Norbert šk. — Torek, 7. junija: Epifanij šk. — Sreda, 8. junija: Medard šk. — Četrtek, 9. junija: Sv. R. Telo, Primož in Felic. mm. — Petek, 10. jun.: Marjeta d. m. — Sobota, 11. junija: Barnaba ap. — Solnce izide 10. junija ob 4. uri 15 min., zaide pa ob 7. uri 44 min. — Lunin spremin: Zadnji krajec 11. ob 7. uri 2 min. zjutraj. — Musica sacra v nedeljo 5. junija v stolni cerkvi velika maša ob 10 uri: Maša sv. Cecilije, zl. dr. I. Benz, graduale zl. A. Foerster, offertorium zl. K. Ett. — V mestni cerkvi sv. Jakoba velika maša ob 1/10 uri: Maša vglasbil Kempter; graduale vglasbil Anton Foerster; offertorium vglasbil Janez Tresch. — V četrtek, 9. junija v stolni cerkvi potifikalna maša ob 8. uri: Instrumentalna maša »Exultet«, zl. dr. Fr. Witt, graduale in sekvenco zl. A. Foerster, offertorium zl. V. A. Mozart, po procesiji Tantum ergo, zl. I. Groiss.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 4. junija.

(Državnozborna volitev v kmetskih občinah sodnih okrajev Ljubljana, Vrhnika, Litija, Zatičana, Ribnica in Velike Lašice.) Gospodje volilni moške se prosijo, da združijo svoje glasove složno za našega kandidata gospoda

Ivana Vencajza,

c. kr. svétnika deželne sodnije v Ljubljani.

To ime, naslov in bivališče naj se zapiše natančno in razločno v glasovnice.

V Ljubljani, dné 4. junija 1898.

**Osrednji volilni odbor
katoliško-narodne stranke.**

(Duhovniške spremembe v ljubljanski škofiji.) Dosedanji kancelar škofijske pisarne, častni kanonik Martin Pogačar, je stopil v pokoj; na njegovo mesto pa je imenovan škofijski tajnik Josip Šiška ravnateljem škofijske pisarne in konzistorijalnem svetnikom.

(Posvečevanje ljubljanskih bogoslovcev.) Presvetli knez in škof ljubljanski podeli letos bogoslovcem subdijakonot 19. julija, dijakonat 21. in mašništvo 23. julija.

(Graške razmere.) V ponedeljek odgovori Thun na graško interpelacijo. Nemci bobnajo na vse strani, da bi spravili vse svoje v zbornico in si priborili večino za predlog, naj se o ministrovem odgovoru vname debata. To pot menda desnica ne bo tako slaba, kot svoj čas ob Badenijeve zatožbi. Dalmatincev sicer še ni — razven treh —, a upati je, da pridejo.

(Mlekcarstvo v razstavi.) Z Dunaja: Pod vodstvom minister. nadzornika za mlekarstvo v naši polovici so si v četrtek slovenski poslanci ogledali vse v to stroko spadajoče predmete v razstavi. Zanimivi so. Napredek je izredno lep v zadnjih časih, kar so se zadrage po kmetih jele krepkejšie brigati za to velevažno in koristno obrtno panogo v kmečkem gospodarstvu. Želeti bi bilo, da bi se na Slovenskem kmečke zadrage še čilejšie razvijale, nego se dosedaj in da bi povsod gojile tudi mlekarstvo. Naprave vseh strojev, kar jih potrebuje manjša zadruga, stanejo 700 do 800 gl. Med temi je v prvi vrsti posnemalni stroj z 80—100 l mleka se lahko na uro posname

smetana s takim manjšim posnemalnim strojem. Poleg tega je stroj za hlajenje mleka, da se tudi po leti dalje časa ohrani, kar je vzlasti za pošiljatev po železnici velike važnosti, tehničar, posode za mleko, orodja za sirarstvo itd. Kedor izmed Slovencev, ki se zanimljejo za povzdigo umnega kmetijstva, pride na Dunaj, naj ne zamudi ogledati si teh naprav.

(Maša na Rožniku.) V torek ob petih zjutraj ima katol. družba sv. mašo na Rožniku. Darovanje je za uboge Vincencijeve družbe.

(Snaženje uradnih prostorov.) Zaradi snaženja uradnih prostorov v mestnem knjigovodstvu in mestni blagajni ljubljanski ostaneta ta dva urada prihodnji ponedeljek in torek, t. j. dne 6. in 7. junija za stranke zaprta. — Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane, dne 3. jun. 1898.

(Razstava strokovno-nadaljevalne šole v št. Vidu nad Ljubljano) letošnje binkošne praznike je bila zelo zanimiva. Razdeljena je bila v dva oddelka: v prvem so bile risbe občnega, temeljnega risanja, od premih črt do akantovega lista, v drugem pa strokovne risbe. Zlasti v tem oddelku je bilo vse zanimivo. Tu so namreč razstavili učenci, ki se pripravljajo za kako rokodelstvo, vsak iz svoje stroke vzorce. Bodoči krojaški mojstri so razstavili jako lepo risane vzorce n. pr. vojaško uniformo, čevljarški učenci vzorce za najelegantnejše čevlje, mizarški učenci lepo vrsto vzorcev za razno opravo, zlasti omenim krasni vzorec za salonsko zrcalo, mladi kamnoseki zopet razne vzorce za nagrobne spomenike itd. Razstava je pokazala, da so učitelji in učenci med letom delali, in sicer resno, temeljito delali. Strokovnjak je izrekel sodbo, da je št. vidška strokovno-nadaljevalna šola brez dvoma najboljša na Kranjskem. Kolikega pomena je to za mlade učence, to se ne dá preceniti. Ko se je v šoli izuril, bo vedno lahko zasledoval napredek v svoji stroki ter ostal na površju. Tako n. pr. se sedaj umika renesanška ornamentika, prevladuje pa barok in angleški zlog v ornamentiki. In na ta prevrat so učenci že pripravljeni po tej strokovno-nadaljevalni šoli. Največ zaslug za razstavo si je pač pridobil g. učitelj Albert Sitsch, ki je vodil dela v drugem, strokovnem oddelku ter dosegel s svojim spretnim vodstvom tako lepe vspehe. Po naši sodbi je ta gospod izborna moč, ki bo strokovni izobrazbi mladega obrtniškega naraščaja še mnogo, mnogo koristila! Razstava je imela nad 800 obiskovalcev — znamenje splošnega zanimanja in zadovoljnosti. Med temi so bili tudi prav odlični gospodje, n. pr. cesarski svetnik Murnik, ravnatelj Hubad, nadzornik prof. Levec, dr. Papež, prof. Borštinar in drugi strokovnjaki. Gosp. ces. svetnik Murnik je pri drugem svojem obisku pripeljal gledat razstavo gospoda namestnika dvornega svetnika in ravnatelja tehnolog. muzeja Exnerja, prof. Laubecka z Dunaja, predsednika trgov. in obrt. zbornice g. Perdana in ravnatelja Šubica. — Poleg teh so si razstavo ogledali gg. učitelji iz Kranja, Kamnika in tudi jeden iz Ljubljane. Vsi ti gospodje so bili z razstavo jako zadovoljni. — Št. Vidčani, zlasti pa rokodelci, smejo biti veseli, da njih strokovna nadaljevalna šola, ki obstoji komaj 5 let, tako vrlo napreduje in da se njih vajenci v posameznih strokah tako temeljito tehnično izvežbajo. — Slednjič si dovoljujemo še to opazko: Resno se misli in res skrajna potreba je že, malemu obrtniku pomagati na noge. Toda kako?! Po naših mislih je način, po katerem g. Sitsch vzgaja rokodelske učence, jedna in važna pot do toli zaželenega cilja.

(Dobra misel.) Neka zavedna žena iz okolice prinesla je v soboto toliko plavic na celjski trg, da je skupila za-nje nekaj nad 2 gld., katera je poslala — »Katoliškemu podpornemu društvu«. Izborna misel, vredna posneme, ker nič ni lažje pogrešati, nego ta plevel, ki škoduje žitu, pri celjskih Nemcih pa toliko zaleže!

(Novo nemško društvo v Trstu.) Ker se nam je zdela ta stvar v početku premalenkostna, nismo hoteli takoj poročati o njej, vendar je z enega stališča umestno, da je omenimo z jedno besedo. Nekako od sestave zbornične večine sem, v kateri igra slovanska krščansko-narodna zveza tako važno vlogo, so se začeli Nemci nekako nemirno gibati tako gori na severu, kakor tu doli na jugu in kazati hočejo, da so oni še vedno gospodje v Avstriji in mi Slovani njihovi hlapci, ali kaj. Zlasti ob Adriji so začeli prav pošteno razsajati in v

Trstu so postali prav glasni pri belem dnevu. Vedno več se čuje na ulici nemške besede in čedalje bolj se množe nemški napisi (katerih se mimogrede rečeno, ne dotakne lahonska druhal, katera pobija in maže slovenske napise). Po okolici se izzivajoče vozarijo nemški biciklisti ter nastopajo korporativno, po krčmah prepevajo »das deutsche Lied« in »Wacht am Rhein« in zabavljajo pri vsaki priliki Slovencev. V poslednji čas pa so si ustanovili poleg svojega »turnvereina« še novo izzivalno društvo »Strandwacht«. Da je to društvo ustanovljeno iz političnih namenov, se ne da tajiti, toda vprašati je treba, proti komu je naperjeno? Proti Slovencev vendar ne, saj se smatrajo »gospodarje jadranske obali« — Italijani! Je-li obrnena toraj proti Italijanom ost tega društva? Nemožno je verjeti, saj so si navidezni bratci ti tržaški Nemci in tržaški pseudo-Italijani. Istina pa le mora biti, da velja ta »Strandwacht« primorskim Slovanom, kakor veljajo sploh vse nemške »vahte« v Avstriji Slovanom. Potemtakem bi se smelo tudi vprašati, katera iredenta je prav za prav nevarnejša ob jadranski obali, italijanska ali germanska iredenta? Večina tržaških Slovencev žal neče verjeti na nemško nevarnost ob Adriji, katera pa je, saj za trajno, mnogo večja, nego italijanska komedijska. Sicer Slovani še nismo izstrelili vseh pušk in ako Nemci zaupajo na našo »prirojeno pohlevnost« — »slavisch — sklavisch«, bi rekli oni, se prav temeljito motijo. Toliko na adresu — »Strandwachte«.

(Iz celovške škoflje.) Č. g. Franc Lenc, župnik v Železni Kapli, se je odpovedal tej župniji, ki je vnovič razpisana do 15. julija.

(Iz Celovca) dne 3. junija: Večje slavnosti se prirejajo v Celovcu za dneve od 13.—15. avgusta t. l. Zboroval bode takrat tukaj koroški »sängerbund«, ki ga vladajo kajpak v pristno velikomnemškem duhu. Prirejali bodo večje slavnosti, koncerte itd. Iste dneve zberejo se v Celovcu tudi veterani iz zadnje bosenske vojske l. 1878. Imeli bodo cerkveno slovesnost, potem pa parado pred nadvojvodo itd. — Za »Südmark-o« napravijo dne 8. t. m. velik koncert v grbni dvorani deželne hiše. Nasprotniki so vztrajni pri svojem delu, a to bodi pravi nauk tudi Slovencev! — Socijalni demokratje so hoteli na binkoštno soboto prirediti shod in prav zabavljati kršč. socijalistom. Vlada pa je shod prepovedala.

(Podružičen shod.) Iz Velikoveca, dne 31. maja. Podružnica sv. Cirila in Metoda za Velikovec in okolico je imela binkoštni ponedeljek dne 30. t. m. svoj letni občni zbor v št. Štefanu ob Trušnjah. Govorili so g. mestni kaplan Rozman, ki je razpravljal o naših šolskih razmerah, kazoč na skeleče rane, na katerih hira naše šolstvo; g. kaplan Avg. Križaj iz Prevalj je dobro in poljudno govoril o časnikarstvu, g. župnik Fr. Treiber pa je zavračal razne laži, s katerimi nasprotniki, zlasti učitelji nasprotujejo naši narodni šoli ter tako begajo ljudstvo. Shod je bil dobro obiskan in z vidnim veseljem so sledili navzoči govorom. Za prijetno zabavo so poskrbeli vrli pevci iz št. Jurja in Zelinj, ki so prav izborno zapeli več zborov, med njimi tudi nekaj težjih.

(Morski pes in »Lega nazionale.«) Nedavno temu so vjeli baje blizu Trsta ribiči morskega psa, katerega so dovedli v Trst. Tu je sedaj »izložen« in vsakdo ga more videti proti vstopnini avstrijskih 10 novcev. Ta drobiž je pa namenjen poitalijančevalnemu društvu »Lega nazionale«. Ti iredentovci so zares zviti ljudje. Vsako najmanjšo priliko znajo porabiti, da pomagajo svoji revici »Legi«; enkrat jim priskoči na pomoč telefon, drugič morski pes in kdo vé, kaj še. Kaj, ako bi se Slovenci tudi nekoliko zasukali po taktu »Legovcev« in bi vjeli kako »interesantno zver« in jo kazali v korist — družbi sv. Cirila in Metoda. Morda se jim posreči vjeti — beneškega leva in ga razstaviti kje v Trstu ali drugod, kjer ga radi vidijo. — Pa še nekaj glede tega morskega psa. Kuharice v Trstu so si pripovedovale, da so se podražile ribe, ker jih je prišlo v teh dneh jako malo na trg, iz jednostavnega vzroka, ker so se ribice bale ropne zveri v morju in bežale pred njo — mimo mrež beneških Čozotov.

(Iz Hrušice v Istri.) dne 1. junija. Plapolanje zastav z visokega zvonika, slovesno potrkanje, zbiranje šolske mladine, vrvenje med odraslimi

pričalo je dne 21. majnika, da se je pri nas go-dilo nekaj posebnega. Toli zaželeni misijonarji so prišli oznanjevat božjo besedo. Katero srce faranov se ne bi oveselilo, ko je zagledalo častiljivega starčka p. Doljaka? Njegova sklonjena postava, počasna hoja kaže, da mu jih mora biti okolo 70. In ta starček se upa na ogromno misijonsko delo hrušiske fare! Sodeč ga po vnanjosti rekli bi mu, da so njegove moči že zdavno opešale, sodeč ga pa po njegovem neutrudljivem pridiganju in spovedovanju, priznati mora vsakdo, da mu žila še vedno krepko bije za spravo Slovencev z Bogom. Spremljal ga je p. Vrhovec. Ze njegov prvi nastop pridobil mu je srca vseh faranov. Krepek glas, čisto izgovarjanje, poljudne besede, zgledi iz domačega življenja, vse to napravilo je poslušalcem jedno uro trajajoče oznanovanje besede božje le prekratko; vse to izvalo je solzo na oči marsikateremu pod prižnico, trdni sklep poboljšanja v spovednici. Ljudstvo je vrvelo od vseh strani k misijonu. Prostorna cerkev je bila premajhna. 2000 do 3000 je bilo poslušalcev in vendar je njih število le rastlo od dne do dne. A ker niso mogli vsi v hišo božjo, stiskali so se zunaj cerkve pri oknih, da bi vsaj nekaj božjih besed, ako ne vseh, vlovili ter si jih vtisnili globoko v srce kot spomin na sveti misijon. Ne deževno vreme, ne nujna opravila na polju, ne družinski posli, ne daljni pot dveh, treh ur jih ni pridržal doma. Spovednice, okolo katerih se je vse trlo, bi zamogle govoriti o vspehu. 3120 jih je prejelo svete zakramente. S ponosom smem zapisati, da med všteti tisoči ne razumevam le kmeta trpina; da, tudi nekateri uradniki se niso sramovali pokazati, da niso kristijani le po imenu, temveč tudi v dejanju. Naj bodo v zgled drugim! Za binkoštni ponedeljek je bil oznanjen sklep misijona. Bali smo se tega dne, ker smo vedeli, da bomo zadnjikrat v tem misijonu poslušali glas priljubljenih nam oznanovancev božje besede, vendar smo se ga veselili radi procesije z misijonskim križem. Milostivi Bog je ustavil dež, razgal temnosive oblake in tu pa tam celo solncu dopustil, da se raduje z nami nad veličastnim sprevodom. Iz brezovške, golaške, jelšanske in trnovske fare, od vseh strani je prišlo ljudstvo. Kar cele trume ljudi so spremljale bandera in križe raznih hrušiskih podružnic. Po končanem blagoslovu obstopila so križ belo oblečena dekleta s svečami v roki in venci na glavi, ju-naški fantje — zastopniki onih vasij, ki so zanj prispevali — so ga vzdignili; pevke — hvala jim na njihovi veliki požrtvovalnosti — so zapele milodonečo: »Kraljevo znamenje glej stoji« in procesija je pričela. Trajala je dve uri in jeden četrt. Ne pretiravam, povem le sodbo vseh navzočih, ako rečem, da je bilo 5000 do 6000 udeležencev. Kaj tacega Hrušica še ni videla, kaj takega je le redka prikazen celo očem preč. očetov jezuitov. Da, do 6000 nas je bilo, ko nas je oče Doljak po procesiji, kazaje na misijonski križ, še jedenkrat pozdravil v slovo. Le še »Te Deum« in zvonovi so oznanili, da je misijon končan. A sedaj, ko pišem to poročilo, ločeni smo že od častitih patrov, a ločeni le telesno, naš duh je nerazdružljiv z njima. Hvaležnost hrušiskih faranov gre za Vama. Njihova molitev Vaju spremlja; saj vsi vemo, da je bilo, je in bo vajno vodilo: združenje vseh duš na desni strani stola pravice, da Slovence, od vseh teptan, od vseh zasramovan, ostane v milosti pri Bogu.

(Grenka jagoda) je bila namreč ona, katero je moral požreti dne 11. maja t. l. koperski okrajni glavar Schaffenhauer-Neyss. — Neko ulogo od župništva v Gročani pri Kopru, vloženo v slovenskem jeziku, je okrajno glavarstvo kopersko rešilo v nemškem jeziku. Te rešitve gročanski župnik gospod Josip Benkovič ni vsprejel ter jo vrnil glavarstvu z opazko, da je ne jemlje na znanje in sicer na temelju odgovora ministrskega predsednika v seji državnega zbora od 21. aprila t. l. na interpelacijo poslancev dr. Laginje, Spinčiča in drugih od dne 30. marca t. l. Zahteval je, da se njegova uloga reši v slovenskem jeziku, kar je c. kr. okr. glavarstvo potem tudi storilo. Grenka jagoda, a — zaslužena!

(Še 12 milijonov.) Tržaška občinska uprava si je nadelala nov kredit za javna dela v znesku 12 milijonov goldinarjev. S tem kreditom se pomnoži občinsko premoženje izdatno, katero pa pride v korist le mestu, ker je po znanem računanju mest-

nega računovodstva izključena okolica od solastništva na mestnem občinskem premoženju. S tem novim kreditom pa okoličani ne morejo biti povse zadovoljni, kajti okolica, katero zove občinski svet italijanašev »pasivno«, pak bode le morala prispevati k obrestim tega posojila, dočim se jej odreka vsaka pravica do soudeležbe na tem premoženju. Za prenašanje bremen bi bil dober slov. okoličanski osel, od pravic pa ga odganjajo, kakor od dobrih jasli oni, ki se hočejo pasti ob njih sami in ki nočejo, da bi kdo vedel, kako se pasejo. Okoličanski zastopniki hoté vložiti protest proti temu novemu koraku, zlasti ker se nje kar nič ni vprašalo glede vsprejemanja kredita, in se je izbrala v ta namen posebna komisija municipalnih specialitet, ki store vse po svojem, kakor vedó, da je njim všeč. Zanimivo bi bilo slišati odgovor župana tržaškega na pritožbo okoličanov. Pa še jedno na adresu tega kredita. Kredit 12 milijonov je vzet, ako smo prav poučeni, v namen javnih del, katera se imajo izvršiti v Trstu. Da so taka dela koristna, ne bode nikdo tajil, toda vpraša se, kdo jih bode izvrševal? Kdo drugi, nego italijanski podaniki, kateri v svoji blaženi Italiji zahtevajo od laške vlade javnih del, da bodo imeli sestradanci zaslužka in kruha — pardon! — polente. Ko se bodo tu izvrševala javna dela, privrelo bode tolpomla lačnih revežev iz Italije služiti na avstrijska tla svoj kruhek, a naši domačini bodo gledali križema rok, za to pa pridno plačevali obresti od dolga 12 milijonov. Kakor se vidi, tržaški magistrat še ne misli kmalu nehati s krivicami nasproti slovenskemu prebivalstvu Trsta in ga hoče izzvati do skrajnega.

* * *

(Sejmi po Slovenskem od 6. do 11. junija.) Na Kranjskem: 6. v Črnomlju, Tržiši, na Vrhniku, Višnji gori, v Št. Jerneju in v Vinici; 7. na Vačah in v Loškem Potoku; 8. v Rakitni; 10. v Vrhpolju pri Vip., Kamniku, Tirni in v Žužemberku; 11. v Senožečah. — Na slov. Štajerskem: 6. v Št. Juriju in v Gornji Ponikvi; 7. v Kapeli pri Brežicah; 8. na Tinskem; 9. na Pilštajnu. — Na Koroškem: 9. v Paternijonu; 10. v Pliberku.

Društva.

(Slovensko planinsko društvo) priredi dne 12. junija t. l. izlet na Gorjance k Sveti Gori (1181 m.), kjer se sestane z bratskim hrvatskim planinskim društvom iz Zagreba. Odhod iz Ljubljane dne 11. junija ob 6. uri 30 minut zvečer z dolenskim vlakom v Novo Mesto, kjer se prenočuje. Do Sv. Gore je tri ure hoda. Povratak iz Novega Mesta z vlakom ob 4. uri 56 min. popoldne in prihod v Ljubljano ob 8. uri 35 m. zvečer. Udeležniki naj se oglase do 9. junija zvečer pri osrednjem odboru.

(Pri veliki ljudski veselici,) katero priredi pevsko društvo »Slavec« prihodnjo nedeljo dne 12. t. m. na Koslerjevem vrtu, sodeloval bode iz prijaznosti gospod M. Benčan z 11letnim dečkom iz Celja v zanimivih telovadskih in atletskih nastopih. Za te vaje postavljen bode poseben telovadski oder. — Pevski zbor »Slavec« pel bode pod vodstvom društvene pevovodje gospoda H. Beniškega poleg novih velikih zborov s spremljevanjem godbe tudi nekoliko slovenskih narodnih pesmi. Pri veselici svira vojaška godba. Kegljanje na dobitke bode v četrtek 9. in v nedeljo 12. t. m., vsakokrat ob 9. ure zjutraj do 10. ure zvečer. Vsi dobitki so lepo okrašeni. Serija treh lučajev velja 10 kr.

(Pevsko društvo »Zvon« v Šmartnem pri Litiji.) Vabilo k veselici, katera se priredi dne 5. junija t. l. v novem salonu gosp. Iv. Wakonigg-a v Šmartnem na korist društvene zastave. — Vspored: 1. »Sokolska«, udarja tamburaški zbor. 2. I. Bartl: »Novinci«, moški zbor. 3. H. Volarič: »Poziv k petji«, mešani zbor. 4. »Nočni stražarji«, udarja tamburaški zbor. 5. Fr. Gerbič: »Ukaziv«, moški zbor. 6. H. Volarič: »Pogovor z domom«, mešani zbor. 7. »Venec slovenskih pesmij«, udarja tamburaški zbor. 8. A. Nedved: »Domovini«, s tenorovim samospevom. 9. I. Sattner: »Nazaj v planinski raj«. 10. Kuplet. — Začetek ob 4. uri popoldne. — Vstopnina za osebo 40 kr. — K obilni udeležbi vabi odbor.

(Slovensko pevsko društvo v Ptuj) sklenilo je prirediti letošnjo veliko pevsko slavnost v nedeljo dne 14. avgusta v Celji. Natančnejši program se razglasi v kratkem v vseh slovenskih časnikih. Slavnostna pevstva se prosijo, da vredé svoje veselice tako, da se na ta dan ne nakopiči več veselice.

Darovi.

Za katoliški dom: G. župnik Andrej Zaman 3 gld. — G. dekan Franc Dolinar 5 gld. — G. kanonik Matija Jeriha 5 gld. — G. kaplan Anton Poljšak 2 gld. — G. župnik Janez Kunauer 5 gld. — G. župnik J. Müller 6 gld. 42 kr.

Za Jeranovo dijaško mizo: G. Lovro Krištofič, župnik v Kovorju, 2 gld. — G. stolni vikar Fr. Birk 15 gld. — G. J. Müller, župnik pri Sv. Heleni 6 gl. 40 kr. — G. profesor dr. Matija Leben 10 gl.

Za kranjsko gimnazijsko kapelo, ki se sedaj že znotraj olepšuje, so darovali p. n. dobrotniki: Gospod Peter Majdič, posestnik in veletovarnar v Jaršah, 100 gld.; gospod Fischer, posestnik in gostilničar v Kamniku, 5 gld.; gosp. Janez Kalan, mestni kapelan v Kamniku, 7 gld.; gospod Janez Dolžan, župnik na Trsteniku, 5 gl.; Marija Orel, posestnica v Kranju, 2 gl.; neimenovana dobrotnica 1 gl. 50 kr.; gospa Marija Steinbauer v Kranju vdruči 10 gl.

Bog plačaj stotero!

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj, 4. junija. Prihodnji poneдельник se najbrže odloči osoda avstrijskemu parlamentu. — Ta dan vlada v svojem odgovoru zaradi razmer v Gradcu pojasni svoje stališče nasproti opoziciji in isti dan se zberó tudi načelniki klubov, da določijo načrt za posvetovanje raznih vložnih predlogov v zbornici. Govori se, da bodo načelniki liberalnega veleposestva, Mautnerjeve stranke, italijanskega kluba glede tega glasovali z načelniki desniških klubov v onem smislu, kakor je to že posl. Milevski omenil v zbornici.

Dunaj, 4. junija. Člani avstrijske kvotne deputacije so se danes v zbornici zbrali, da se dogovore, kako jim je skupno postopati pri skupni seji z ogersko kvotno deputacijo. Ta seja bo 10. t. m. Tega razgovora sta se tudi vdeležila ministra Thun in Kaizl.

Dunaj, 4. junija. Odgovor grofa Thuna na interpelacijo zaradi razpusta graškega mestnega zastopa baje levičarjem ne bo ugal, zato se pripravljajo, da bodo zahtevali razpravo o odgovoru, ter so poklicali za ta dan vse odsotne poslance na Dunaj. Vlada se dogovarja z liberalnim veleposestvom, da ne glasuje z levičarji.

Dunaj, 4. junija. Predsednik zbornice je ukrenil, da vmesni klici mej govori poslancev ne pridejo več v stenografski zapisnik. Vsled tega je zavladal štrajk mej poročevalci listov, ki odpovedujejo »Reichsraths-Correspondenz« in hočejo organizovati svoj stenografski urad, po katerem bodo dobivali govore v dosedanji obliki.

Dunaj, 4. junija. Opozicija je odločno proti večernim sejam, v katerih bi prišle v razpravo vladne predloge; ne imela bi pa opozicija nič proti temu, ako v rednih sejah pridejo na dnevni red predloge o zmanjšanju pristojbin in odpravi koleka za časnike.

Dunaj, 4. junija. Opozicijski listi razširjajo novico, da trgovinski minister Baernreither kmalu odstopi. Govori se, da je to le pritisk na ministra od strani opozicije.

Vojska mej Španijo in Ameriko.

Amerikanci se vrlo mnogo trudijo, da bi olepšali pred svetom zadnji poraz pred zalivom Santiago de Cuba. Pripovedujejo namreč, da so šili samo pogledat, kako se Španjci počutijo v zalivu, in da niso nameravali spuščati se v boj. To trdijo sedaj tem bolj, ker izjavljajo Španjci, da admiral Cervera z brodovjem ni bilo v zalivu in je bila tam le poškodovana ladija »Cristobal Colon«. Takoj drugi dan po tej bitki pa so poslali Amerikanci v svet poročilo, da se je obnovil napad na Santiago in se v času, ko se je v Port-au-Prince oddajala brzojavka, boj še nadaljuje. S tem Amerikanci sami priznavajo, da so že enkrat, seveda brezuspešno, poskusili napad na Santiago in da sedaj zopet poskušajo svojo srečo. Pri tem drugem napadu sodeluje neki tudi 3000, po drugih virih kar 6000 vstašev, ki naskakujejo Santiago na suhem.

To poročilo, ki je seveda še zelo nepopolno, potrjuje se le v tem, da se Amerikancem zelo mudi, uničiti admiral Cervera, predno mu dojde Camara na pomoč, ker vedo, da bi mu pozneje ne bili kos.

Pri ti priliki prihaja z nova na površje vprašanje: kaj je z admiralom Cervero, kje se nahaja njegovo brodovje? Z največ strani se je dosedaj zatrjevalo, da Cervera dné 31. maja ni bilo več v zalivu. Nekateri so trdili, da jadra Cervera polagoma proti Havani, kjer se v kratkem združi s Camaro ter napade brodovje pred Havano. Drugi pa so bili in so deloma še celo mnenja, da se nahaja na potu v Manilo, kamor dospe že danes ali jutri. Odkar pa tudi španjski listi bodisi oficijelno ali zasebno sedaj trdijo, da admiral Cervera res ni bilo in ga ni v zalivu Santiago, jelo se je nekoliko dvomiti nad resničnostjo tega poročila, ker je splošno znano, da Španjci vodijo le za nos svoje nasprotnike.

Admiral Cervera nahajal bi se potem takem v ozkem zalivu Santiago de Cuba. Ako je temu res tako, potem je vjet s celim brodovjem in bi ga mogel rešiti iz zagate le admiral Camara, ki bi napadel na plen prežeče Amerikance od nasprotni strani. Položaj na Kubi postaja vedno nejasnejši.

O generalu Milesu še ni duha na Kubi. Najbrže ni mogel zbrati v Tampi niti toliko oboroženih vojakov, da bi odrinil na bojišče.

Dunaj, 4. junija. Poročilo iz Newyorka, došlo iz Cap Haitien, poroča, da je vojno brodovje amerikansko večeraj 3. junija bombardovalo pol ure Santiago de Cuba. Amerikanska velika križarica »Merrinac«, ki je skušala dobiti pot v lukó, se je potopila, prodrli so jo Španjci s torpedi.

Pariz, 4. junija. »Gaulois« poroča iz Madrida: Odličen španjski državnik je zagotavljal, da Cervera sploh nikdar ni bil v zalivu Santiago, marveč da je na potu v Manilo, kamor dospe danes ali jutri in napade veliko slabeje ameriško brodovje.

Madrid, 4. junija. Bivši poslanik v Washingtonu, Bernabe, je imenovan državnim podtajnikom v zunanjem ministerstvu. Generalni kapitan poroča z otoka Portorico, da prebivalstvo in vojaštvo ne trpi nikakega pomanjkanja, ker vedno dohajajo ladije s živežem. — Državni tajnik Rampolla je brzojavil iz Rima, da je papež s hvaležnostjo vsprejel zahvalo senata za posredovanje.

New-York, 4. junija. »Evening World« objavlja brzojavko iz Port au Prince, v kateri se trdi, da se je 2. t. m. obnovil napad na Santiago in da pomaga tudi 3000 vstašev. Ljuti boj se nadaljuje.

Keywest, 4. junija. Iz Tampe se z vso gotovostjo poroča, da dosedaj še ni odšla nobena četa redne armade na Kubo.

Splošno priznано
je kot najboljšo odvajalno in prebavljivo sredstvo
Sagrada Malaga - vino.
Cena 1 vel. stekl. 1 gld. 20 kr. Dobiti je v deželni
lekarni pri Mariji Pomagaj M. Leustek
v Ljubljani, 165 1 12
Resljeva cesta šte. 1, poleg mesarskega mosta.
Telefon šte. 68.

Tržne cene:

2. junija. Stanko Seliskar, delavčev sin, 7 mesecev, Trnovski pristan 20. jetika.

Tržne cene v Ljubljani

dné 4. junija.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st.	13 50	Špeh povojen, kgr. . .	70
Rež,	9 50	Surovo maslo, . . .	75
Ječmen,	8	Jajce, jedno	2
Oves,	8 30	Mleko, liter	10
Ajda,	10	Goveje meso, kgr. .	64
Proso,	7	Telečje	62
Koruza,	6 80	Svinjsko	70
Krompir,	4 50	Koštrunovo	40
Leča, hktl.	13	Piščanec	45
Grah,	12	Golob	18
Fizol,	12	Seno, 100 kgr. . . .	1 78
Maslo, kgr.	90	Slama, 100	1 60
Mast,	74	Drva trda, 4 kub.m.	6 30
Špeh svež,	66	„ mehka, 4 „ „	4 50

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 3062 m.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24. urah
3	9. zvečer	737.9	10.0	sr. vzh.	oblačno	
4	7. jutraj	739.0	9.5	sr. sever	del. jasno	13.9
4	2. popol.	738.1	18.0	sr. jug.	del. oblač.	

Srednja večerajna temperatura 13.1°, za 3.2° pod normalom.

VABILO

na

redni občni zbor

„Ljudske posojilnice,

registr. zadruga z neomejeno zavezo“ v Ljubljani,

ki se vrši

dné 30. junija 1898 ob 6. uri zvečer

v posojilnični uradnici v Ljubljani, Gradišče št. 1.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Sklepanje o potrditvi letnega računa.
4. Sklepanje o porabi dobička.
5. Volitev nadzorstva petero članov.
6. Dopolnilna volitev štirih udov načelstva.*
7. Slučajnosti.

V Ljubljani, dné 4. junija 1898.

Za načelstvo:

Dr. Ivan Šusteršič,
načelnik.

Josip Šiška,
odbornik.

* V zmislu § 17. pravil izstopijo letos naslednji udje načelstva: gg. Francšek Birk, Matija Kolar, Jos. Šiška, dr. Ivan Šusteršič. 396 1-1

Izvir: **Giesshübl Sauerbrunn,**
želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih.
Prospekti zastoj in franko

MATTONIJEVE
GISSHÜBLER
najčistije lužne
KISELINE
najboljše mizne in osve-
v. žujoče pijače, 1 23
preiskušene pri kašlju, vratnih boleznih,
želodčnem in mehurnem kataru.

Henrik Mattoni v Giesshübl Sauerbrunn.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih specijalnih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.

Največji izbor
elegantnih
solnčnikov
priporoča po najnižjih cenah
L. Mikusch
v Ljubljani, Mestni trg 15.

207 13-12

100 do 300 gld.

na mesec lahko pokleno
zasluzi sleherni ter povsod
brez zgbue, ako hoče pro-
dajati postavno dopuščene
srečke in državna pisma.
Ponudbe na Ludovika
Oesterreicher, Budapest VIII.
Deutschgasse 8. 267 1-10
353 10-2

Uradne
in trgovske
KOERTE
s firmo priporoča
KAT. TISKARNA
v Ljubljani.

Prodá se

lepo malo posestvo

na Gorenjskem blizo postaje Podnart.

Natančna poja-nila o tej prodaji poizvedeti
so pri Vinko Hudoverniku v Radovljici. 389 3-3

Domača umetnost!

Podobarski i pozlatarski
ateljé

Andrej Rovšek

v Ljubljani, Kolodvorske
ulice 22

se priporoča prečast du-
hovščini in cerkvenim
predstojništvom v naro-
čila na izdelovanje

oltarjev

iz lesa v poljubnem slogu,
kipov

in

svetniških soh

iz gipsa, kamna, lese-
nih itd.

Oltarne skupine

iz različnega materijala.

Blagorodnemu gospodu **Andreju Rovšek-u,**
podobarju in pozlatarju

v Ljubljani.

Altar, ki ste ga naredili za podružno cerkev v Lučih
župnije Žalinske, je prav lepo in trpežno delo, katero dea,
svojemu mojstru vso čast. Altar ne naredi samo v obče na
gledalca prav prijetnega utisa, ampak so tudi posamezni
deli pravilno, natančno in trpežno izdelani.

Žalina, dné 1. avgusta 1897.

505 52-45

Josip Novak, župnik.

PRISTEN

Cena zavoja 25 kr. (50 vinčev)
vsečina 600 gramov.

Kathreiner.
Kneippova sladna kava
v polnih zrnih
Kathreinerjeve tovarne za sladno kavo
Dunaj-Monakovo

V svojo lastno korist naj zahtevajo in
jemljejo kupovalci le take izvirne zavoje.

19 15-8

Alojzij Večaj

izdelovalec pečij iz glinastih snovij

v Ljubljani, Opekarska cesta 61

preje Igriške ulice 15 22

priporoča lepo svojo zalogo

raznoverstnih pečij

od najpreprostejše do najfinejše, raznobarvne: rujave, zelene
bele, pri naročilih pa tudi drugačne barve. V zalogi ima tudi
kahljice za štedilnike, sploh razne glinaste izdelke.

Za svoje delo jamči leto dnij. Cene so najnižje.

Novo ustanovljena in novourejena domača

stavbinska in umetna steklarija

tvrdke 503 38

Avg. Agnola v Ljubljani

Dunajska cesta 9, poleg „Figovec“

se priporoča prečast duhovščini
in cerkvenim predstojništvom v
naročila za izdelovanje

cerkvenih oken in vrat vdelanih s ka-
tedralnim steklom ali s svincem obrob-
ljenim belim ali barvenim steklom,

s steklom z umetno
slikarijo

vse strokovnjaško dobro, zjam-
čeno in trpežno izvršeno v lastni
delavnici, od najpreprostejše do
najfinejšega dela — Ob enem
opozarja na lepo svojo zalogo
vsakovrstnega

steklarskega blaga

kot so: porcelanasti predmeti, zra-
cala, steklo v ploščah, svetiljke, po-
dobe, okviri za podobe itd.

Prevzema vsa

stavbinska steklarska dela

in popravila po najnižji ceni.

Lepo svojo zalogo

raznoverstnih vóz

391 3-2 kritik in prostih

brekov

lično in trpežno
izdelanih

priporoča

Fr. Šiške naslednik

J. Demšar

Marije Terezije cesta št. 6 v Ljubljani.

V Vintgar!

K binkoštnim praznikom se zopet
odpre

restavracija v Vintgarju.

Za dobro postrežbo je oskrbljeno.

S priporočilom

Jak. Žumer.

375 7-4

Katol. Bukvarna v Ljubljani priporoča:

Cvetje s polja modroslovskega. Kratak sestav
glavnih modroslovskih naukov. Spisal dr. Fran-
čišek Lampič. Stane 60 kr., s pošto 65 kr.

Premišljevanja o življenju našega Gospoda Jezusa Kristusa
za vse dneve vsakega leta. — Spisal o. Ignacij Vercey, du-
hovnik D. J.; preložil Ivančinski bogoslovci. — I. zvezek
(od 1. prosinca do 30. rožnika) velja broš 1 gld 50 kr., po
pošti 10 kr. več. — II. zvezek (od 1. malega srpana do
31. grudna) ima isto ceno.

500 52-45

Preč duhovščini
vredno priporočam
svoje delavnice
za
slikarijo na
steklu,
lasti za izdelovanje
cerkvenih oken
z umetno slikarjo
Ed. Stuhl
v Gradcu,
Annenstrasse 35.
Najboljše spr-
čala in pohvale
za izvršena dela
razpošiljam na
zahtevo.

Najboljše sredstvo proti stenicom,
bolham, kuhinjskemu mrčesu, mo-
ljem, zajedalkam domačih živalij.

„Zacherlin“
učinkuje čudovito! Usmrti

vsakovrstno golazen — in ga radi tega
milijoni odjemalcev zahtevajo. Njega znaki
so: 1. započetna steklenica, 2. ime „Zacherlin“.

Pristni „Zacherlin“ prodajajo v Ljubljani:

Ivan Fabian,	J. Klauer,	A. Šarabon.
F. Grošelj,	Adolf Kopriva,	Viktor Schiffer,
Edvard Hajek,	Josip Kordin,	Jakob Schöber,
Karol J. Holzer,	Anton Krisper,	Jakob Spoljarič,
Ivan Jebračin,	Karol Lapponi,	A. Stacul,
Jeglič & Leskovic,	Peter Lassnik,	Franc Stupica,
C. Karinger,	J. Lenček,	M. E. Supan,
Mihail Kastner,	Ivan Perdan,	Franc Terežina,
Kham &	Karol Planinšek,	Uradniško kon-
Murnik,	J. C. Röger,	sumno društvo

Dobi se tudi v naslednjih krajih na **Kranjskem**:

V Postojni, Polnovem Gradcu, Sodražici, Velikih
Laščah, Kočevju, Krškem, Hribu Fr. Kovač, Idriji, Kranju,
Kostanjevici, Litiji, Mokronogu, Koprivniku, Mirni, na
Vrhniki, Travniku, v Trzinu, v Radovljici, Radečah, Za-
gorju, Žužemberku, Kamniku, Dragi, Trebnjem, Črnomlju,
Bledu, Ložu, Kamniku, Vipavi. V Škofji Loki: M. Zigon
in E. Burdych. 220 15-8

Ustanovljeno leta 1870.

Izdelava perila
za gospode, gospé in otroke
na debelo in drobno.

Cena in blago brez konkurence.

Oskrbi cele oprave za neveste.

Oskrbi oprave za novorojenčke.

Za kroj brez graje in za točno postrežbo
jamči trdka

J. C. Hamann
v Ljubljani,

ki s perilom oskrbuje mnogo o. in kr.
častnikov in o. in kr. mornarico.

Cenike slovenske, nemške, laške pošilja
na zahtevo brezplačno. 263 24-7

Poziv!

Podpisani usojam si vsem p. n. obiskovalcem
Bleda in okolice svojo z najboljšimi upravami
oskrbljeno

restavracijo pri Finžgarju

(poprej Jos. Jekler)

na Bledu

tik letoviškega vrta in letoviške hiše najudanejšje
priporočati.

Dobijo se vedno pristna vina in sploh
izvrstne pijače, izvrstna gorka in mrzla
jedila; 14 najlepše urejenih sob za pre-
nočišča s prekrasnim razgledom čez jezero in
okolico.

K prav mnogobrojnemu obisku vabi

Jos. Wucherer,

oštir in mesar.

385 3-2

Dr. Rose-jev balzam | Praško domače mazilo

za želodec

iz lekarne B. FRAGNER v Pragi

je že nad 30 let sploh znano domače zdravilo, ki po-
življa okus in rahlo odvaža. Ako se redno rabi, ureja
želodčevo delavnost prav zanesljivo.

Velika steklenica 1 gld., mala 50 kr., po pošti 20 kr. več.

je staro najprej v Pragi rabljeno domače zdravilo, ka-
tero rane čiste ohrani, vnetje in bolečine lajša
in hladi.

V pušicah po 35 in 25 kr., po pošti 6 kr. več.

Svarilo! Na vseh delih zavitka
je pristavljena postavno vpi-
sana varstvena znamka.

Glavna zaloga: lekarna B. Fragner-jeva „pri črnem orlu“ v Pragi, Mala strana, vogal Spornjerjeve ulice.

Se vsak dan razpošilja.

V Ljubljani se dobiva pri gg. lekarjih G. Piccoli, Ub. pl. Trnkóczy, M. Mardetschláger, J. Mayer in vseh drugih
lekarnah Avstro-Ogerske. 187 26-7

Orožna tovarna Steyer

224 11

Samozastopnik za vso Kranjsko:

FRAN KAISER

Ljubljana, Šelenburgove ulice 6

Nova vozna šola: Marije Terezije cesta.

Dobra delavnica za poprave.

Vsi pripadajoči predmeti.

„Waffen“-kolesa. „Opel“-kolesa.

Precizijski izdelki I. vrste.

Za spomlad in stavbeno dobo!

Vse kar treba pri kmetijstvu, popravljanju in zidanju hiš.

Orala, brane, lopate,
motike, krampe, vile,
vsakovrstne žage in pile,
lonci (železolitni in plošče-
vinasti), nagrobni križi,
različna mizararska, tesar-
ska, kovaška, ključa-
ničarska in usnjarska
orodja.

Štedilniki, pečl, ko-
vano in valano železo,
vsakovrstno kuhinjsko
orodje, kovanja za
okna, vrata in cele hiše.
Železniške šine za oboke,
cement, štorje za stropce.

Zaradi opustitve trgovine
oblastno dovoljena

popolna razprodaja

vsakovrstne železnine po
tovarniških cenah.

Najlepša prilika g. trgovcem in sl. konsumnim
društvom si vsakovrstno železnino najceneje
naročiti. 293 38

And. Druškovič

Mestni trg št. 9./10.

Dratence in drat, vsa-
kovrstne tehtnice, plo-
ščevina vsakovrstna, ka-
kor: mesingasta, pokfa-
nasta, bakrena, cinka-
sta in pocinkana, bela
in črna. Trombe za vodo
in gnojnice. Svetilke in
kovanja za košije. Vsa-
kovrstne ključalnice, me-
singaste kljuke, pante in
zapahe. Ledene omare
in pipe za pivo. Kroglice
in keglje za kegljanje
itd. itd. itd.

Liniment. Capsici compos.

231 15 iz lekarne Richter-jeve v Pragi

priznано izvrstno bolečine olajšujoče ma-
zilo je dobilo posodica po 40 kr., 70 kr. in 1 gld. v
vseh lekarnah. Zahteva naj se to sploh priljubljeno
domače zdravilo kar kratko kot 707 39-23

Richter-jev liniment s „sidrom“

ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah z
znano varstveno marko „sidro“ kot pristna.

Richter-jeva lekarna

pri zlatem levu v Pragi.

Dobiva se povsod.

C 745 36-26

Sarg's Kalodont

Naibolje in najceneje sredstvo za čiščenje zob.

Primerna priložnostna darila!

Izborna zaloga

najrazličnejših ur.

J. ČERNE v Ljubljani, Kongresni trg št. 4,
v Gerberjevi hiši. 336 10-6

Vodno-zdravilne

toplice v Kamniku
na Kranjskem

masažo, telovadbo. Zdravniški voditelj: **dr. Wackenreiter**. Stanovanja po ceni, sobe
od 40 kr. do 1 gld. 30 kr. v zdravilišču in v 4 vilah, ki so v zvezi s toplicami in
parkom. Izvrstna restavracija, pensijon 1. raz. 1 gld. 36 kr., 2 raz. 70 kr. na dan.—
Prospekte pošilja vodstvo. 243 15-9

prav blizu mesta (železniška postaja), ob znožji
kamniških planin, v krasni legi, z lepimi spre-
hajališči po smrečji, lov, tudi na postrvi, prelepa
zdravilnica z verandami, toplice z banjami in
dušem, basin za plavanje, pokrito hodišče, igrišče
in telovadnica, zdravljenje po **Kneippovem**
načinu, po želji tudi drugače: s pitjem, elektriko,
masažo, telovadbo. Zdravniški voditelj: **dr. Wackenreiter**. Stanovanja po ceni, sobe
od 40 kr. do 1 gld. 30 kr. v zdravilišču in v 4 vilah, ki so v zvezi s toplicami in
parkom. Izvrstna restavracija, pensijon 1. raz. 1 gld. 36 kr., 2 raz. 70 kr. na dan.—
Prospekte pošilja vodstvo. 243 15-9

Štev. 877.

395 1-1

Razglas.

Za zalaganje s kruhom in moko za tukajšnje prisiljence v
drugem polletju 1898 razpisuje se ponudbena obravnava

na dan 18. junija 1898

ob 10. uri dopoldne v pisarni podpisanega vodstva.

Do te ure doposlati je pismene s 50 kr. kolekovane ponudbe pod-
pisanemu vodstvu.

Ponudbe za kruh morajo se napraviti posebej, ter jim je priložiti
ponudbeno varščino 300 gld.

Ponudbeni pogoji naj se pregledajo v vodstveni pisarni.

O zalaganju kruha je potem napraviti pogodbo, koje veljava je potem
odvisna od potrditve deželne odbora.

Vodstvo deželne prisilne delalnice

v Ljubljani, dne 3. junija 1898.

Zarezano strešno opeko

(Strangfalz-Dachziegel)

prešano opeko za zid in navadno opeko za zid
ponujata po znatno znižanih cenah 227 11

Knez & Supančič

tovarna za opeko v Ljubljani.

Št. 6052.

370 2-2

Razpis.

Podpisani deželni odbor razpisuje dve ustanovi po 800 gld. za pripadnike slovenske narodnosti, ki bi imeli voljo habilitovati se na modroslovnej ali pravoslovnej fakulteti kacega avstrijskega vseučilišča za privatne docente.

Ustanovi oddali se bodeti za sedaj za dobo jednega leta.

Prosilci za jedno teh ustanov se morajo zavezati, da sprejmo, ako se bode na nje reflektovalo, profesorska mesta na vseučilišču, ki se ima ustanoviti v Ljubljani.

Opremljene prošnje za ustanovi vložé naj se

do 15. junija 1898

pri podpisnem deželnem odboru.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, dné 18. maja 1898.

Št. 6105.

383 3-2

Razglas.

V deželni blaznici na Studencu se bo gradilo **jednonadstropno prosto stoječe poslopje** za stanovanje zdravnikov; na oba že obstoječa oddelka za besne pa se bo postavilo še eno nadstropje.

Za oddajo tega dela se razpisuje pismena ponudbena obravnava do vštete dné 10. junija t. l. do 12 ure dopoldne.

To delo se bo oddalo le enemu glavnemu podjetniku proti plačilu po pavšalnih zneskih za dovršeno delo ter se bodo torej sprejemale le take ponudbe.

Dotični stavbinski podatki, namreč pogoji, načrti, popis stavbe, so na razgled v pisarni deželnega stavbinskega urada na Turjaškem trgu št. 4 v I. nadstropji v navadnih uradnih urah.

Ponudniki naj svoje ponudbe vsaj do 10. junija t. l. do 12. ure dopoldne oddajo pri vložnem zapisniku deželnega odbora kranjskega.

Ponudbe morajo biti kolekovane in zapečatene z napisom na zavitku: »Ponudba za zgradbo poslopij na Studencu«. Vsaki ponudbi se mora priložiti 2000 gld. jamčevine, bodisi v gotovini, bodisi v hranilničnih knjižicah, ali v avstrijskih državnih dolžnih pismih po kurzni ceni, če ta ne presega nominalne vrednosti.

Vsak ponudnik se mora v ponudbi izjaviti, da so mu znani vsi zgoraj omenjeni stavbinski podatki ter da se pogojem podvrže.

Ponudniki naj zapišejo razločno s številkami in z besedo, kateri pavšalni znesek zahtevajo za obe hiši za besne in za hišo za zdravniško stanovanje, ter naj ponudbi pristavijo kraj in dan in lastnoročni podpis.

Deželni odbor si pridržuje pravico, izmed ponudnikov po svojem prevdanku izbrati si podjetnika ne gledé na to, koliko kdo zahteva, ali pa tudi razpisati novo obravnavo.

Oziralo se bo le na pismene, v razpisni dobi došle ponudbe.

Gledé varščine (kavcije) opozarjajo se ponudniki na splošne pogoje.

Od dež. odbora kranjskega

v Ljubljani, dné 27. maja 1898.

Častitim pivcem pive!

Usojamo si uljudno naznaniti, da smo prevzeli od gospoda Odo Pamer-ja skladišče pive na Marije Terezije cesti šte. 2 ter bomo ondí svoje sloveče

češko pivo v sodih in steklenicah

prodajali po cenah, v primeri z izvrstnostjo blaga prav nizkih.

Pripomnimo, da bode gosp. Odo Pamer še dalje ostal voditelj skladišča ter v naši službi. Prizadevali si bomo vedno, da častitim svojim kupcem postrežemo dobro in točno.

V prijetni nadi, da nas občinstvo razveseljuje z obilnimi naročili, se priporoča z vsem spoštovanjem

Knez Adolf Josip Schwarzenbergova pivovarna Protivica.

V Ljubljani, meseca maja 1898.

372 10-6

FELIX TOMAN

kamnoseški mojster in lastnik kiparskega atelijerja
Reseljeva cesta šte. 6. LJUBLJANA Reseljeva cesta šte. 6.
234 30-11
priporoča svojo največjo zalogo

nadgrobnih spomenikov

od raznovrstnih najtrpežnejših marmorov, od granita in črnega sijenita.

Prevzame tudi vsako najmanjšo kakor največjo

stavbne kamnoseško delo

po najnižji ceni. Posebno priporoča se prečastiti duhovščini za izdelovanje različnih cerkvenih umetno-kamnoseških del

kakor oltarjev, tabernakeljnov, prižnic, obhajilnikov, krstnih in kropilnih kamnov in podob v vsaki velikosti iz marmorja ali peščenika itd., za katera dela izgotovi na zahtevo brezplačno potrebne načrte in proračune.

Najcenejša zaloga vsakovrstnih plošč za pohištvo od tu- in inozemskih marmorov.

Trgovina z galanterijo in igračami

Ivan Kordika

v Ljubljani,

Prešernove (Slonove) ulice št. 10-14,

priporoča po zelo nizkih cenah:

Kuhinjsko posodo, emailirano, prve vrste, patent-lonce z bakrenim obitkom; namizne svečnike iz pakfona, medij in alpeke; nože in villice (besteke) za salato, desert itd. Vsakovrstne reči iz alpaka in alpaka-srebra iz najboljšje c. in kr. privileg. tovarne W. Bachmann & Comp. na Dunaju.

Zunanja naročila izvršujejo se točno in po nizkih cenah. 313 13

Oelz-ova kava

je najboljši in najčistejši primesek h kavi!

Čestite gospodinje!

221 50-11

Zahtevajte in kupujte le-to kavo!

Dobiva se v rdečih zavitkih z belim trakom ali pa v škatljah.

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno blago za bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, velume, albe, koretelje, prte itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema tudi vzenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila. — Izdeluje ročno in poštено po najnižji ceni bandera in vso drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih ozirati na domačo trdko ter ne uvažujejo tujih trdk, družtev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenjšo postrežbo in najnižjo ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjšo naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 81 52-19

Ana Hofbauer,

imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode v Ljubljani, Gledališke ulice 4.

Zastonj

387 (1-1)

319 (12-1)

šivalni stroji

nikjer ne dobivajo!

Velika zaloga bicikljev in poljedelskih strojev!

Kdor pa hoče kupiti izvrsten in trpežen šivalni stroj za 5% ceneje kakor kje drugje, ta naj se zaupno obrne na prvo in najstarejšo tovarniško zalogo šivalnih in poljedelskih strojev na Kranjskem

5% ceneje kakor kje drugje.

Franc Detter

Ljubljana, Stari trg

št. 1.

Pozor!

Trdka vsprejema pod dobrimi pogoji potovalce in zastopnike za deželo.

Ceniki zastonj in poštnine prosto.

Ignacij Čamernik

kamnosek v Ljubljani,

Komenskega (Poljske) ulice 49,

poleg Schreiner-jeve pivarne,

priporoča prečastiti duhovščini in slav. občinstvu svojo izbornu zalogo najrazličnejših

nagrobni spominkov

iz poljubnega kamena po izredno nizkih cenah. — Vsprejemlje tudi naročila na

kamnoseška umetna cerkvena dela,

kakor so altariji, prižnice, krstna kamena, obhajilne pregraje, tabernakelji, polaganje cerkvenega tlaka itd.

Popravila izvršuje dobro in natančno. — Narise in proračune izdeluje brezplačno.

265 9

Dürkopp-ova

Diana - koleša

presega vsa druga

po trdnosti, ličnosti in lahkem teku!

Leta 1898. razni modeli z mnogimi novostmi so videti pri zastopniku

Janezu Jax-u

205 24-12

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 13.

Priložnostna darila!

Friderik Hoffmann,

urar. 338 26-3

na Dunajski cesti v Ljubljani,

priporoča svojo

zalogo vseh vrst

žepnih ur

v zlatu, srebru, tuli, jeklu in niklu

ravno tako tudi

nihalnih, stenskih in budilnih ur

in le dobre do najfinejši kakovosti po najnižjih cenah.

Specijalitete in novosti žepnih, nihalnih, stenskih in budilnih ur so vedno v zalogi.

Poprave se dobro in solidno izvršujejo.

Na graščini Radelca pri Bučki na Dolenjskem je

380 5-2

za posekanje na prodaj okoli

300 oral hrastovega, borovega in smrekovega gozda.

Obrniti se je zaradi kupa do graščinskega oskrbnitstva v Radeleci, pošta Bučka, ali pa do lastnika Karola Kauschegg-a v Ljubljani.

F. P. Vidic & Co.

v Ljubljani

ponudijo po najnižji ceni poljubno množino

stavbinske opeke, zarezne strešne opeke

(Strangfalz-Ziegel) in tem pripadajočo

stekleno zarezno opeko.

Strešna okna iz litega železa.

Peči in štedilna ognjišča

(lastni izdelek).

193 21

Roman-cement, dovski Portland-cement

pa tudi vse druge za stavbe potrebne predmete.

Najnižje cene.

Redka prilika za izredno ugoden nakup!

Dovoljujem si velečastitemu p. n. občinstvu uljudno naznaniti, da prodajam vso svojo zalogo

juvelov, zlata in srebra,

mej temi tudi zadnje novosti,

počenši z 11. majem

za kupno ceno in tudi pod to.

Velespoštovanjem

J. Kapsch,

juvelir v Ljubljani.

349 8

Dunajska borza.

Dne 3. junija.

Skupni državni dolg v notah	101	gld.	90	kr.
Skupni državni dolg v srebru	101	"	70	"
Avstrijska zlata renta 4%	121	"	55	"
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	101	"	50	"
Ogerska zlata renta 4%	120	"	15	"
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	99	"	10	"
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	912	"	—	"
Kreditne delnice, 160 gld.	357	"	50	"
London vista	120	"	30	"
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58	"	90	"
20 mark	11	"	77	"
20 frankov (napoleonor)	9	"	53	"
Italijanski bankovci	44	"	35	"
C. kr. cekini	5	"	65	"

Dne 3. junija.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	163	gld.	50	kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	160	"	—	"
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	193	"	25	"
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99	"	25	"
Tisine srečke 4%, 100 gld.	138	"	75	"
Dunavske vravnave srečke 5%	129	"	25	"
Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	110	"	—	"
Posojilo goriškega mesta	112	"	50	"
4% kranjsko deželno posojilo	99	"	—	"
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98	"	70	"
Prioritetne obveznice državne železnice	221	"	—	"
" južne železnice 3%	179	"	80	"
" južne železnice 5%	127	"	—	"
" dolenskih železnic 4%	99	"	50	"

Kreditne srečke, 100 gld.	200	gld.	—	kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	171	"	—	"
Avstrijskega rubečega križa srečke, 10 gld.	20	"	25	"
Rudolfove srečke, 10 gld.	27	"	—	"
Salmove srečke, 40 gld.	85	"	—	"
St. Genois srečke, 40 gld.	79	"	50	"
Waldsteinove srečke, 20 gld.	60	"	—	"
Ljubljanske srečke	22	"	—	"
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	158	"	—	"
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gld. st. v.	3515	"	—	"
Akcije tržškega Lloydja, 500 gld.	433	"	—	"
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	76	"	50	"
Splošna avstrijska stavbinska družba	112	"	—	"
Montanska družba avstr. plan.	163	"	60	"
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	175	"	50	"
Papirnih rubljev 100	127	"	50	"

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

l. Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti do dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.